

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

นายสุพันธ์ จุมลิ้มมา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2553

**A Study of the State and Problems of Internal Quality Assurance Management
Based on PDCA Cycle in Small Schools under the Office of
Surin Primary Education Service Area 3**

Mr. Supan Jumsimma

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษานาตเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
ชื่อและนามสกุล	นายสุพันธ์ จุมสิมมา
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สฤษดิ์พงษ์ อิมปิษฐ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2554

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สฤษดิ์พงษ์ อิมปิษฐ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ ท่วงสมจิตร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ตรีศักดิ์ อิมดา, รัตน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 3

ผู้ศึกษา นายสุพันธ์ จูมสิมมา **รหัสนักศึกษา** 2512300092 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะจูร์ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตาม
วงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.
รอบสอง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) จำนวน 32 แห่ง กำหนดผู้ให้
ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน รวม 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .71 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก
ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมาก
ไปหาน้อย คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การปรับปรุงและพัฒนา และ 4) การ
ตรวจสอบหรือการประเมิน (2) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตาม
วงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ใน
ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก
คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การปรับปรุงและพัฒนา และ 4) การตรวจสอบ
หรือการประเมิน และ (3) สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาด
เล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่
แตกต่างกัน

คำสำคัญ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขและเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิษย์ ภูมิพิชญ์ อธิการบดีที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณประธานกรรมการ และคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้การอบรมสั่งสอนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

ขอขอบคุณนายช่อม กรไกร ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณนายธงชัย สีหล้า ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ขอขอบคุณนาง โสภา จุมสิมมา นางสาวพิณวดี จุมสิมมา และครอบครัวจุมสิมมา ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการถ่ายทอดวิชาการ ความรู้ ความสามารถแก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน

สุพันธ์ จุมสิมมา

ตุลาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	10
การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	18
ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA	28
นโยบายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	34
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	38
ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3	64
ตอนที่ 4 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3	69
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษา	76
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปการวิจัย	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	97
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	98
ข หนังสือของความอนุเคราะห์ และหนังสือตอบรับ	100
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	108
ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม	117
จ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	121
ประวัติผู้ศึกษา	124

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงจำนวนของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินจาก สมศ.รอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 44
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยแยกเป็น อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจาก สมศ. รอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3..... 54
ตารางที่ 4.1	จำนวนร้อยละผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษา 61
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวม 62
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)..... 63
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน(Do)..... 64
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน(Check) 66
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา(Act) 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวม.....	69
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	70
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน(Do)	72
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	73
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา(Act)	74
ตารางที่ 4.12	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ	76
ตารางที่ 4.13	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา	77

ญ

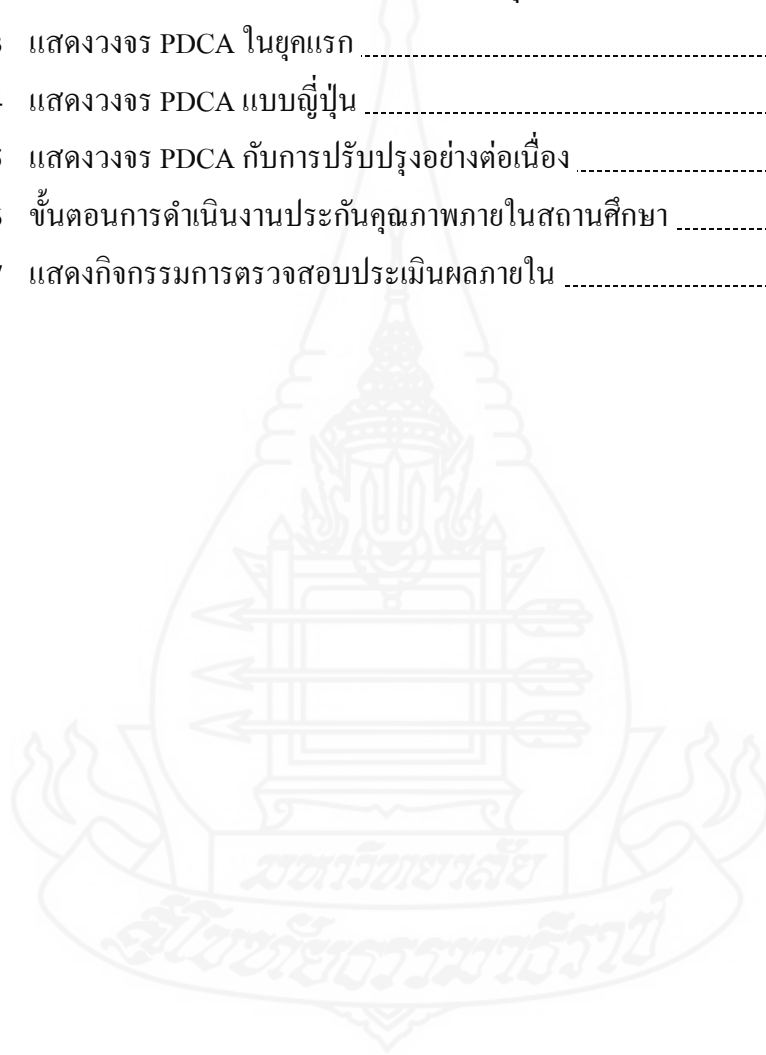
สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	6
ภาพที่ 2.1 กระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA	19
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา	21
ภาพที่ 2.3 แสดงวงจร PDCA ในยุคแรก	28
ภาพที่ 2.4 แสดงวงจร PDCA แบบญี่ปุ่น	29
ภาพที่ 2.5 แสดงวงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	30
ภาพที่ 2.6 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	31
ภาพที่ 2.7 แสดงกิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน	33

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ทั้งยังเป็นกลไกที่จะช่วยพัฒนาคนด้านศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 หมวด 3 ส่วนที่ 8 มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และหมวด 5 ส่วนที่ 4 มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา คือ ต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นที่สังคมไทยจะต้องพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้เข้าใจถึงธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ และทักษะความสามารถที่จะปรับตนเอง เพื่ออยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ในขณะเดียวกันก็ต้องร่วมมือแข่งขันได้กับสังคมโลก โดยยังดำรงเอกลักษณ์และคุณค่าของความเป็นไทยได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงนี้(กรมสามัญศึกษา. 2542 : 1) เพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประเทศไทยจึงต้องหันกลับมาทบทวนและปรับยุทธศาสตร์ใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มากขึ้น โดยเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพราะโลกอนาคตเป็น โลกของสังคมแห่งความรู้ที่เน้นคุณภาพของการบริหาร แต่ในปัจจุบันคุณภาพของผลผลิตคือ ผู้เรียนจากระบบการศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ อาจเป็นเพราะระบบการศึกษาของประเทศไทยยังไม่อยู่ในฐานะที่จะสร้างคนที่มีคุณภาพที่ดี จึงจำเป็นต้องสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน โดยต้องอาศัยระบบการประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อนจึงจะทำให้การศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 1-2)

เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐาน มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ การปฏิรูปการศึกษานั้นจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพของ

ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ซึ่งระบุไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 5) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพเป็นระบบ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริม และผลักดันให้ กระบวนการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใด การประกันคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา ดังนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 “ให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 28)

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาของทุกระดับกล่าวคือ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดไว้ในมาตรา 48 “ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้น สังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” นอกจากนี้ในมาตรา 49 กำหนดไว้ดังนี้ คือ ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การ มหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัด การศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และ แนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผล

การประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 28 - 29)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47, มาตรา 48 และมาตรา 49 จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน ถ้าคุณภาพภายในดีการประเมินภายนอกก็จะเป็นเพียงการยืนยันเท่านั้น ถ้าคุณภาพภายในไม่ดีการประเมินภายนอกก็จะช่วยให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุง ถ้าสถานศึกษาไม่ดำเนินการตามคำแนะนำก็จะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเองซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของการประกันคุณภาพภายในไว้ใน มาตรา 4 ดังนี้ “การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 3) ซึ่งตามหลักการบริหาร การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหาร ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีการวางแผน ตรวจสอบประเมินผลพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลดีและมีคุณภาพดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง และร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ แนวคิดการทำงานที่เป็นระบบ เช่นนี้ จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกว่าเป็นงานปกติ เท่ากับเป็นการมองตนเองและประเมินตนเอง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลที่มั่นคง เป็นจริง พร้อมเสนอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 8 - 9) สอดคล้องกับกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตามวงจร PDCA ที่ว่า การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนดนั้น ต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์(Strategic Plan) ที่ทุกกิจกรรม โครงการและงานมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน มีการพัฒนาด้านปัจจัยให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรรหาให้เพียงพอ ดูแลรักษาให้ใช้ได้อยู่เสมอและปลอดภัยในการใช้ ประการสำคัญต้องมีระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตามกำกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 4) ซึ่งหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจรหรือวงจร

การพัฒนาคุณภาพ PDCA ของ เดมิ่ง(Deming Cycle) เป็นเทคนิคที่ผู้บริหารส่วนใหญ่นิยมใช้กันแพร่หลาย เพราะเป็นกระบวนการที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผนหรือตามขั้นตอนที่วางไว้(Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุง วางมาตรฐาน/มาตรการกำหนดขั้นตอนกันใหม่(Act) เพื่อการดำเนินการต่อไป(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 9)

จากรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศในภาพรวม (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 - 2550) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง (พ.ศ.2549 - 2553) ซึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองเป็นการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา จากการประเมินสถานศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 - 2550 จำนวนทั้งสิ้น 15,601 แห่ง จำแนกเป็นการประเมินสถานศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ.2549 จำนวน 7,853 แห่ง และการประเมินสถานศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ.2550 จำนวน 7,748 แห่ง จำแนกตามสังกัด ดังนี้ สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 430 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14,197 แห่ง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 371 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) จำนวน 5 แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมศึกษาเอกชน จำนวน 589 แห่ง และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 9 แห่ง โดยสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14,197 แห่ง ได้รับการรับรอง 11,047 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.89 ไม่รับรอง 3,139 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.11 โดยปัญหาและอุปสรรคในการประเมินคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา คือ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและยังไม่ได้บูรณาการเรื่องการประกันคุณภาพภายในเข้ามาในการปฏิบัติงานปกติ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2551 : 10 – 11) และจากรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีการศึกษา 2552 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งหมด จำนวน 60 แห่ง รับการประเมินภายนอกรอบสอง จำนวน 42 แห่ง ยังไม่ได้รับการประเมินภายนอกรอบสองจำนวน 18 แห่ง โดยได้รับการรับรอง 35 แห่ง(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. 2553 : 37)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจากการประเมินภายนอกรอบสอง จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ว่ามีสภาพและปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างไรจึงได้รับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาอื่นที่รอการประเมินและไม่ผ่านการประเมินภายนอก ได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับวางแผนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำไปสู่การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ตามแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

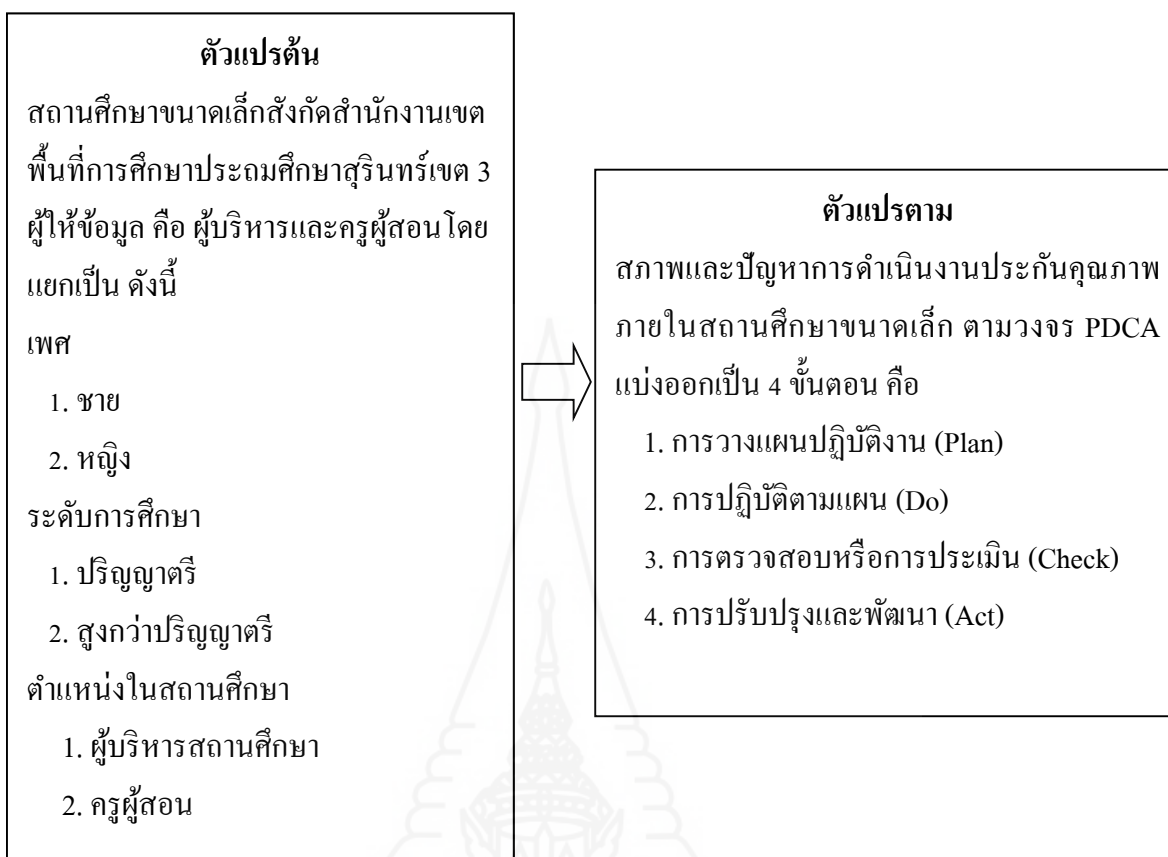
2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาที่จะศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act)

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) จำนวน 35 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. 2553 : 37)

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เกร์จซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 32 แห่ง แล้วใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม จำนวน 64 คน

4.3 ตัวแปรในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.3.1 ตัวแปรต้น (Independent variables) คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) จำนวน 35 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. 2553: 37) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนโดยแยกเป็น ดังนี้

- 1) เพศ ได้แก่ ชาย และหญิง
- 2) ระดับการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
- 3) ตำแหน่งในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

4.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)
- 2) การปฏิบัติตามแผน (Do)
- 3) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)
- 4) การปรับปรุงและพัฒนา (Act)

5. นิชามศัพท์เฉพาะ

เพื่อก่อเกิดความเข้าใจในความหมายและข้อความเฉพาะที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้ศึกษาจึงได้อธิบายนิยามศัพท์เฉพาะคำต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

5.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ตามระบบประกันคุณภาพภายในที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

5.1.1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบ

5.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร กำกับติดตาม ให้การนิเทศ

5.1.3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) หมายถึง วางกรอบการประเมิน จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมาย ตรวจสอบ ปรับปรุง

5.1.4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act) หมายถึง การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผนในระยะต่อไป จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

5.2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ตามระบบประกันคุณภาพภายในที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) 4) การปรับปรุงและพัฒนา(Act)

5.3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นเหตุทำให้ ไม่สามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ตามระบบประกันคุณภาพภายในที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) 4) การปรับปรุงและพัฒนา(Act)

5.4 สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553)

5.5 **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในขณะนั้น ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

5.6 **ครูผู้สอน** หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

5.7 **เพศ** หมายถึง ความแตกต่างทางสรีระหรือความแตกต่างทางด้านร่างกาย ได้แก่ เพศชายหรือเพศหญิงของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

5.8 **ระดับการศึกษา** หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับ ได้แก่ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

5.9 **ตำแหน่งในสถานศึกษา** หมายถึง หน้าที่ที่จะต้องทำและรับผิดชอบในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก นำไปใช้วางแผน และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารและการจัดการศึกษา

6.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอื่น และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หรือวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA
4. นโยบายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
5. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
6. ข้อมูลทั่วไปสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 8 – 9) เสนอแนวคิดตามหลักการบริหาร กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริการก็มีการใช้กระบวนการนี้ในการบริหารเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการตลอดเวลา ทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้า สามารถขายสินค้าได้ และมีกำไรสำหรับการศึกษานั้นไม่เหมือนธุรกิจ เพราะการศึกษาไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงิน แต่ผลที่ได้เป็นคุณภาพในด้านต่างๆ ของคน อย่างไรก็ตาม กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็สามารถนำแนวคิดและกระบวนการข้างต้นมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนา

การศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ดีมีคุณภาพ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพนั้น ก็เปรียบเหมือนกับการสร้างบ้าน โดยคนในบ้านจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการสร้างบ้านนั้นเพื่อประโยชน์อะไร แล้วจึงออกแบบแปลนให้เหมาะสม ต่อจากนั้นจึงลงมือวางรากฐานและดำเนินการก่อสร้างตามแบบแปลน ในระหว่างการก่อสร้าง ก็จะต้องตรวจสอบว่าตรงกับแบบแปลนหรือไม่ วัสดุที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ มีความมั่นคงเพียงใด ระบบน้ำไฟเป็นอย่างไร ถ้าพบสิ่งใดที่เป็นข้อบกพร่อง ก็ปรับปรุงแก้ไขได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้บ้านที่ก่อสร้างขึ้นมา มีความแข็งแรง สวยงาม มั่นคง ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาที่เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นต้องใช้สถาปนิก ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลย ไม่ต้องทำต่อ แต่กระบวนการสร้างคนนั้น ผู้ที่เป็นสถาปนิกคือ ครู และผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายใน จะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร และถ้าต้องการให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วก็ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผนว่าจะต้องทำอะไร แล้วช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 :7 – 8) กล่าวถึงแนวคิดและหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพให้ได้ผลผลิตอันได้แก่ ผู้เรียนที่มีคุณภาพด้วยเช่นกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 11) สรุปแนวคิดผู้วิจัย หลักการสำคัญของ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดหลักการบริหารไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนใน

สถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู - อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ (2545 : 26) กล่าวถึงหลักการและเงื่อนไขสำคัญบางประการในการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดี คือ การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษาจะพัฒนาคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ ต่อเมื่อสถานศึกษาต้องมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะคิดและตัดสินใจทั้งด้านการบริหาร วิชาการ และการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากนี้กระบวนการทำงานและผลงานของสถานศึกษาแห่งนั้นต้องสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อโดยสังคมและประชาชน ในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินใจให้รางวัลหรือให้โทษ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2544 : 13 - 15) กำหนดหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้างคามพึงพอใจให้กับผู้บริ โภคทั้งภายในและภายนอก
2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้นไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว
3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกศาสตร์ และความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร และแผนการสอน) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (Commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 1-3) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544-2549) ประกาศวิสัยทัศน์ การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปีข้างหน้าว่า มีจุดมุ่งหมายเน้นการแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เกิด "การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดี มีสุขของคนไทย" และสร้างค่านิยมร่วมให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็น และปรับเปลี่ยน กระบวนการคิด ทักษะคิด และกระบวนการทำงาน โดยยึด "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแบบใหม่ที่มีสูงประสิทธิภาพ และคุณภาพ แล้วก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน และได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ใน อนาคตว่าเป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ ใน 3 ด้าน คือ

1. สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีเมืองและชุมชนน่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่าง

ยั่งยืนและสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใส เป็นประชาธิปไตย ตรวจสอบได้ และมีความเป็นธรรมในสังคมไทย

2. สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนทางปัญญา รักษา และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

3. สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี มีจารีตประเพณีที่ดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศจากนโยบายระดับชาติสู่ระดับการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพดังกล่าว รัฐจึงกำหนดนโยบายข้อหนึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ โดยเล็งเห็นว่าโลกอนาคตเป็นโลกของสังคมแห่งความรู้ที่เน้นคุณภาพของการบริการ แต่ในปัจจุบันคุณภาพของผลผลิต (คือผู้เรียน) จากระบบการศึกษา ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะระบบ การศึกษาของประเทศ ไทยยังไม่อยู่ในฐานะที่จะสร้างคนที่มีคุณภาพที่ดี หากประเทศไทยประสงค์จะพัฒนาคนให้มีปัญญาคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ให้กระบวนการเรียนรู้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริง เพื่อแก้ปัญหาคายกจน และปัญหาอื่น ๆ และอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก จำเป็นต้องสร้างพื้นฐาน ด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุนี้แผนการศึกษาชาติ จึงกำหนดเป้าหมายที่จะแจ้งถึงคุณภาพคน และคุณภาพสถานศึกษาว่า 1) ผู้เรียนต้องเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพเป็นคนดี และมีความสุข 2) ครูทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ 4) สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษา

จากแนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษาของนักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีหัวข้อสำคัญ ๆ ที่จะนำมากล่าวตามลำดับ ดังนี้

1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วยการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินการ โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐาน

การศึกษาและเป้าหมาย ปรัชญา ธรรมนูญสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจนติดตาม ผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ในการดำเนินการเน้นการประสานงานและการ ที่มีส่วนร่วมของทุกกลุ่ม ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ชุมชนมีการ จัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 6) สำหรับ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน มีผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 การประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า “การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 8-9) กล่าวว่า “การประกันคุณภาพ ภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไป ตาม มาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนด เป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน...”

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 104) ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง “การ ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 9) กล่าวว่า “การประกันคุณภาพ ภายใน เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมาย และ วิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงานหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการสถานศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ”

จากข้อความข้างต้นพอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็น กระบวนการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยใช้วงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA ที่มีแผนงาน กิจกรรม การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบสะท้อนถึงควมมีคุณภาพ โดย สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากภายใน โดย บุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด

1.2 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุน ร่วมคิด ร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างมีระบบ ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีหลายหน่วยงานได้ให้หลักสำคัญไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 9) ได้กำหนดหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพไม่ใช่การจับผิด เป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียน
2. บริหารจัดการตามปกติไม่แยกส่วนการดำเนินงาน
3. มีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย นับตั้งแต่ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร สถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 11) ได้กำหนดหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพิ่มเติมอีก 3 ข้อ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้าโดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติ โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียนชุมชน เขตพื้นที่หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามี

คุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 3-4) ได้กำหนดหลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพ คือ การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจ (assure) ได้ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ โดยมีหลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มี 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร รวมถึงการตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรการจัดตั้งอำนวยความสะดวก และให้อิสระแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ตลอดจนให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงตนเอง รับผิดชอบ และจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชน และสังคมให้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ปุชนิยบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือประชาชนชาวบ้าน เข้ามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานของสถานศึกษา ร่วมกันคิดตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) โดยสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนา (Focus Areas) เช่น ภายในช่วง 3 ปีนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต้องสูงขึ้นจากฐานเดิม ร้อยละ 5 – 10 หรือในปีการศึกษาหน้าผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างคล่องแคล่ว หรือภายใน 2 ปีสถานศึกษาจะต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้รับการยอมรับเรื่องการรักษาระบบนิเวศ เป็นต้น จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว มีการร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกลยุทธ์ศาสตร์การพัฒนาให้เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจะต้องประชาสัมพันธ์ เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาตลอดจนแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ ทั้งเพื่อเป็นสัญญาประชาคม และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมี ทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

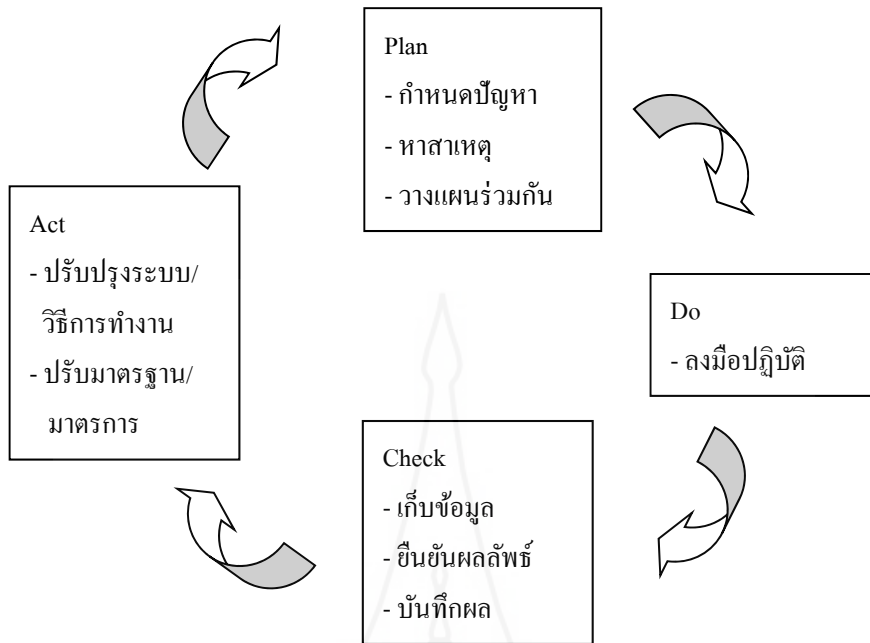

จากข้อความข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีหลักการที่สำคัญ คือ การร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ บริหารจัดการตามปกติให้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ โดยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ปุชนิยบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานของสถานศึกษา ร่วมกันคิดตัดสินใจ มีการกระจายอำนาจการแสดงความรักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2. การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจ (assure) ได้ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 4-6) ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์กัน 3 ประการดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ (ทั้งระดับชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ปฐมวัย/ ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา หรือระดับสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นเพิ่มเติมตามบริบทหรือเอกลักษณ์ของสถานศึกษา) หัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ คือ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานอย่างมีระบบ และทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ในส่วนที่รับผิดชอบ ใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานเป็นประจำปี มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนดนั้น ต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) ที่ทุกกิจกรรม/โครงการ/งานมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ภายกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน มีการพัฒนาด้านปัจจัยให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรรหาให้เพียงพอ ดูแลรักษาให้ใช้ได้อยู่เสมอและปลอดภัยในการใช้ ประการสำคัญต้องมีระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตามกำกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน กำกับ ติดตามความก้าวหน้า และยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด โดยการติดตามตรวจสอบคุณภาพสามารถดำเนินการในแต่ละระดับ ได้ดังนี้

2.1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินงาน/โครงการ ตลอดปีการศึกษาทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดทำเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาได้ทันที และเป็นข้อมูลสำหรับประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบสถานศึกษา เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้สถานศึกษาทุกแห่งควรได้รับการติดตามตรวจสอบคุณภาพจากเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 3 ปี (ตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ....) สำหรับ

สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็ง เขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยกย่องสถานศึกษาที่มีรูปแบบการพัฒนาที่ดีให้เป็นตัวอย่างแก่สถานศึกษาแห่งอื่นได้ ส่วนสถานศึกษาที่มีคุณภาพผู้เรียนต่ำหรือมีแนวโน้มต่ำลงอันเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ เขตพื้นที่การศึกษาควรตั้งคณะทำงานเข้าไปช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะเขตพื้นที่การศึกษาต้องทำรายงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบด้วย

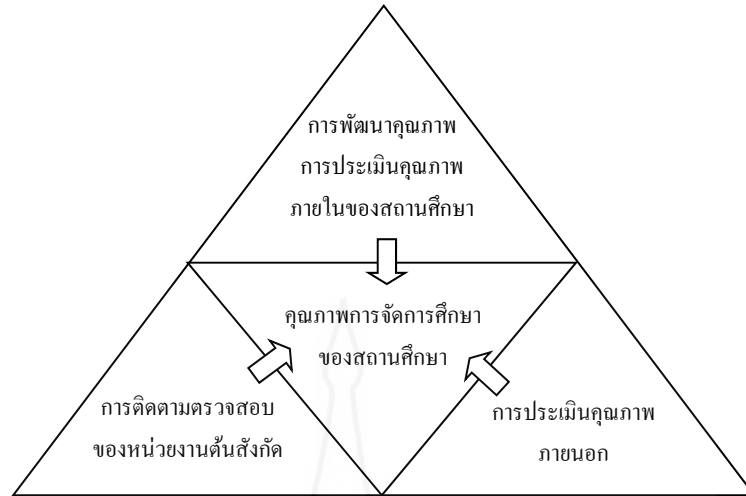
2.3 การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กำหนดมาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพสถานศึกษา ให้บริหารและจัดการการศึกษาได้อย่างเต็มที่

3. การประเมินและรับรองคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกันดังนี้

3.1 การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาในข้อ 2.1 สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (ตามระดับการศึกษาที่จัดซึ่ง หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย) จัดทำเป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และรายงานต่อสาธารณชน

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินงานโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก ๆ 5 ปี ผลจากการประเมินในภาพรวมจะนำเสนอรัฐบาล เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติ

การดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการติดตามตรวจสอบคุณภาพ สามารถดำเนินการได้ทั้งในส่วนการพัฒนาคุณภาพและการประเมินคุณภาพ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากมาตรา 47 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้น ได้นำไปสู่การจัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2546 และมีการปรับปรุงใหม่โดยรวมระบบการประกันคุณภาพภายในขององค์กรหลักที่รับผิดชอบการศึกษาในแต่ละระดับ (การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษา) และระบบการประกันคุณภาพภายนอกเข้าด้วยกัน (ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ) โดยในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ซึ่งรวมถึงการศึกษาปฐมวัยด้วยนั้นระบุว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประกอบด้วย การดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 8 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 7-16)

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการจัดการศึกษาที่ใช้หลักการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาโดยที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเอง และบริหารการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น รัฐจึงกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการ

ส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประเมินคุณภาพทางการศึกษา
มาตรฐานการศึกษาของชาติ มี 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้

จากมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้
นำสู่การปฏิบัติให้เกิดผล เพื่อยกระดับการศึกษาของประเทศให้เกิดประโยชน์กับประชาชนคนไทย
ทุกคนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยนำมาจัดทำเป็นมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ประกาศให้สถานศึกษาทุกแห่งที่เปิดสอนระดับดังกล่าว
ใช้เป็นเป้าหมาย การพัฒนา เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ซึ่งจะกล่าวไว้อย่างละเอียดในหัวข้อที่ 4

สถานศึกษาต้องนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
ที่ประกาศไว้นี้เป็นเป้าหมายการพัฒนาสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม เขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษาเองอาจต้องการเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเฉพาะเจาะจงตามบริบทและความ
ต้องการของท้องถิ่นอีกก็ได้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเอกลักษณ์ของสถานศึกษาโดยกำหนดให้
เหมาะสมครอบคลุมสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น

2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สถานศึกษาควรจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการ
สร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ควรมีคณะทำงานทำ
หน้าที่วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพ และจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี
ของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะทำงานที่มีตัวแทนบุคลากรจากหลายฝ่ายมาร่วมคิดร่วมวางแผน และ
ร่วมติดตามตรวจสอบ เก็บข้อมูล ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนครูน้อยมากควรร่วมกัน
วางแผนจัดระบบการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตั้งแต่ต้นปีการศึกษาทำให้ได้ตามแผนที่
วางไว้ เพื่อไม่ให้สะสมจนทำไม่สำเร็จเมื่อถึงสิ้นปีการศึกษา

สำหรับการจัดระบบสารสนเทศนั้น สถานศึกษาย่อมทราบดีว่ามีอยู่มากมาย เช่น
ข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากร ข้อมูลอาคารและสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลการพัฒนา
บุคลากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลงบประมาณ ฯลฯ สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็น
หมวดหมู่ ให้ครอบคลุมและข้อมูลมีความสมบูรณ์ ค้นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว มีการนำข้อมูลมา
ใช้ให้เกิดประโยชน์เสมอ การจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศ อาจแบ่งเป็นด้านก็ได้ เช่น ด้านคุณภาพ
ผู้เรียน คุณภาพการเรียนรู้ การสอน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพ การพัฒนาชุมชน
แห่งการเรียนรู้ หรือจะจัดโดยวิธีอื่นที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมก็ได้

3. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ในการจัดทำแผนดังกล่าวนี้ สถานศึกษาต้องคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการนำสู่การปฏิบัติได้จริง แผนพัฒนาสถานศึกษาที่ดีควรคำนึงถึงวิธีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ คือ

3.1 มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบ และมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว

3.2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการพัฒนาและสภาพ ความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

3.3 กำหนดวิธีการดำเนินการ โดยอาศัยหลักวิชา หรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน/การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

3.4 เสาะหาและประสานสัมพันธ์กับแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้และระบุไว้ในแผนให้ชัดเจน

3.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรภายในชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

3.7 กำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.8 มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

ในแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสำเร็จตามที่ระบุไว้ในตัวชี้วัดของโครงการการดำเนินงานตามแผนนั้น สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการ ที่จะทำให้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายดังตัวอย่างเทคนิคการบริหารและการจัดการที่ใช้แล้วประสบความสำเร็จ ได้แก่ วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA ของเดมิ่ง (Deming Cycle) เป็นเทคนิคที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ นิยมใช้กันแพร่หลาย เพราะเป็นกระบวนการที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน (Plan) การ

ปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐาน / มาตรการ กำหนดขั้นตอนกันใหม่ (Act) เพื่อการดำเนินการต่อไป และเทคนิค Balanced Scorecard แล้วยังมีเทคนิคการบริหารอีกหลายรูปแบบที่ผู้บริหารนำมาใช้แล้วประสบความสำเร็จ เช่น เทคนิค 5ส, TQM, QC, Six Sigma, Benchmarking, ToPSTAR เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพเชิงวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ก็คือการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา จึงควรตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อวางแผนติดตามและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานโครงการตลอดปีการศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นกรอบการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาอีกด้วย สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ เพื่อให้ก้าวทันสภาวะการณ์ปัจจุบันด้วย คือ

5.1 วิสัยทัศน์ และภารกิจ ของสถานศึกษา เช่น วิเคราะห์ดูว่าวิสัยทัศน์และภารกิจ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน/มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนอะไรบ้าง จัดกิจกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม

5.2 แผนพัฒนาสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาสะท้อนความต้องการของชุมชนจริงหรือไม่มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนนำผลมาใช้ในการวางแผนครอบคลุมถ้วนหรือไม่กิจกรรมตามแผนสัมพันธ์กันและสอดคล้องวิสัยทัศน์และเป้าหมายหรือไม่ แผนพัฒนาโดยรวมมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนหรือไม่

5.3 การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เช่น สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด สะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนอย่างไรครูเลือกใช้ยุทธศาสตร์การสอนหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ ครูและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างไร การจัดกระบวนการเรียนรู้นั้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกแก้ปัญหา ฝึกการคิดสร้างสรรค์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ตลอดจนพัฒนานิสัยรักการเรียนหรือไม่ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกหรือไม่ สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ปฐมวัย หรือไม่

5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเรียนรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ ผลงานของผู้เรียนมีความหมายบ่งบอกถึงสิ่งที่ผู้เรียนรู้ เข้าใจ และทำได้หรือไม่ ผลงานแสดงความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ และผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้มากน้อยเพียงใด ผู้สอนใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริงเพียงใด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือไม่ สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดีหรือไม่

5.5 การพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งหรือศูนย์การเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน ฉะนั้นนอกเหนือจากการบริหารจัดการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาผู้สอนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาโดยเฉพาะห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ประเด็นในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน จึงควรวิเคราะห์ดูว่า ผู้บริหารอุทิศตนเพื่อองค์กร เพื่อนร่วมงาน และเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างไร เป็นผู้ดำเนินการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถแนะนำนวัตกรรมหรือแหล่งนวัตกรรมสำหรับผู้สอนได้หรือไม่ มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้สอน/คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริหารหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและร่วมกิจกรรมต่างๆ กับชุมชนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีการรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน และเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นปรีกษาหรือให้ความรู้หรือไม่อย่างไร

5.6 การพัฒนาวิชาชีพครู เช่น มีการใช้แหล่งวิทยากรภายนอก (สถาบันอุดมศึกษา องค์กรธุรกิจภาครัฐและเอกชน) ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง มีการเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดในการพัฒนาวิชาชีพด้วยวิธีการใดบ้าง สนับสนุนให้ครูมีการวิจัยค้นคว้าความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผลบ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใด จัดหางบประมาณและสิ่งสนับสนุนมากน้อยเพียงใด ส่งเสริมให้มีการสัมมนาหรือพัฒนาวิชาชีพในรูปแบบอื่นใดหรือไม่

6. การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

จากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น สถานศึกษาจะมีข้อมูลสารสนเทศสำหรับประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้ด้วย อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาที่มีความพร้อม อาจตั้งคณะทำงานขึ้นทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาก็ได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างระบบการประเมินตนเองอีกทางหนึ่ง นำผลจากการประเมินไประบุไว้ในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อไป การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ต้องครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ปฐมวัยที่กำหนดไว้

นอกเหนือจากนี้ สถานศึกษาอาจทำการประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยรวมจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้(ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานข้อ 5) เพื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนเป็นรายคน เป็นการตรวจสอบและยืนยันคุณภาพผู้เรียนทางด้านวิชาการ โดยขอใช้แบบทดสอบจากองค์กรที่มีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพราะการทำงานใด ๆ ก็ตาม ต้องมีการรายงานผลและนำผลไปใช้ จึงจะเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในอดีตมีการทะเลาะกันมาก จนทำให้เกิดจุดอ่อนเรื่องระบบฐานข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนา จึงมีการตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ในการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปี นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ได้ให้แนวทางไว้เป็นตัวอย่างในเอกสารชื่อ แนวทางการเขียนรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา โดยเสนอให้แบ่งรายงาน เป็น 4 บท คือ บทที่ 1 สะท้อนสภาพทั่วไปของสถานศึกษา บทที่ 2 ระบุเป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา บทที่ 3 ระบุความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา บทที่ 4 ระบุจุดเด่น – จุดด้อย และความต้องการการช่วยเหลือ นอกจากนี้ ควรระบุหลักฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการประเมินตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไว้ด้วย เมื่อจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาส่งรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดภายในเดือนพฤษภาคมของทุก ๆ ปี และส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา(สมศ.) เฉพาะในปีที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะนำรายงานของสถานศึกษาทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นภาพรวมระดับเขตพื้นที่ และเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในเดือนกรกฎาคมของทุก ๆ ปี จากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้นำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษามาสังเคราะห์เป็นภาพรวมระดับประเทศ นำผลที่ได้มากำหนดเป็นนโยบาย กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

ประโยชน์สำคัญของการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ไม่ได้อยู่ที่จัดทำเพื่อรายงานใคร แต่อยู่ที่การนำผลไปใช้วางแผนปรับปรุงงานต่อ ๆ ไป

ดังนั้น สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดทำรายงาน และนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในการทำให้คุณภาพของสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืน สถานศึกษาควรตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม อยู่เสมอ โครงการ/กิจกรรมที่ต้องคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ ส่งผลถึงผู้เรียน การพิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่จะทำต่อไปหรือไม่นั้น ควรพิจารณาดังนี้

8.1 ถ้าเป็นโครงการที่ดี สมควรดำเนินต่อไปก็ดำรงโครงการนั้นไว้

8.2 ถ้าเป็นโครงการที่ดี แต่ยังไม่สำเร็จหรือไม่บรรลุเป้าหมายเพราะ
เพราะมีจุดบกพร่อง ถ้าปรับปรุงแก้ไขสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ก็ดำเนินการต่อไปและทำให้ดียิ่งขึ้น

8.3 ถ้าเป็นโครงการที่มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ก็พัฒนา
ดำเนินโครงการนั้นต่อไปไม่หยุดยั้ง

8.4 หากมีเหตุการณ์หรือสิ่งที่สื่อเค้าว่าจะเกิดปัญหาต้องหาทางป้องกันไว้ก่อน ก็
จำเป็นต้องทำโครงการใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อป้องกันปัญหา

อย่างไรก็ตาม ในการทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น
สถานศึกษาต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นในหมู่ครูและบุคลากรทุกคนใน
สถานศึกษา

2. เน้นย้ำหรือกำหนดเป็นนโยบายการทำงานอย่างมีระบบ รวมทั้งต้องทำงาน
อย่างมีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะและต้องทำอย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) การ
จะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ ต้องทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเป็น
บุคคลแห่งการเรียนรู้ คือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ หมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้แบ่งปันความรู้กันตลอด เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ หลากหลายจนได้รับการยอมรับจาก
ผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ สถานศึกษาก็จะเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลาผลผลิตของ
องค์กรแห่งการเรียนรู้ เห็นได้จาก ผลสัมฤทธิ์ของงานสูงขึ้น เกิดการพัฒนาคนมีการพัฒนาความรู้
และองค์กรมีศักยภาพสูงขึ้น

3. ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA

คำว่า PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) Act (ดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart ซึ่งได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกาเมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรก วงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อ "วงจร Shewhart" จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย W.Edwards Deming ปรมาจารย์ทางด้านการบริหารคุณภาพ หลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่า "วงจร Deming" เมื่อเริ่มแรก Deming ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ 4 ฝ่าย ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งได้แก่ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย และฝ่ายวิจัย ความสัมพันธ์ทั้ง 4 ฝ่ายนั้น จะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยให้ถือว่าคุณภาพจะต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด

ภาพที่ 2.3 แสดงวงจร PDCA ในยุคแรก

ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับกับวงจร Deming ได้ถูกตัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบ และขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม (ซึ่งในระยะเริ่มแรกหมายถึงการปรับปรุงแก้ไข) แต่ยังไม่สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแต่ละขั้นตอนถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ขณะที่ฝ่ายบริหารกำหนดแผนงานและตั้งเป้าหมายสำหรับพนักงาน พนักงานก็ต้องลงมือปฏิบัติให้บรรลุ

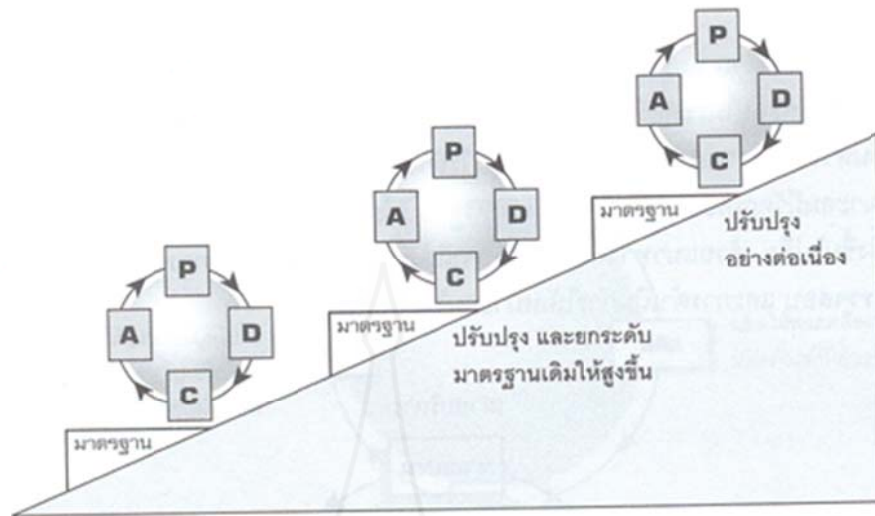
ตามเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดขึ้น ในขณะที่ผู้ตรวจสอบคอยตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นระยะๆ และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ หากการปฏิบัติงานมีความผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายก็จะได้แก้ไขได้ทันที พนักงานที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายก็จะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมายก็จะถูกประเมินผลการปฏิบัติงานที่ต่ำ การดำเนินงานในลักษณะนี้จะเห็นได้ว่าค่อนข้างแข็งแกร่ง นอกจากผู้บริหารจะไม่ประเมินศักยภาพของพนักงานซึ่งเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดเกี่ยวกับกระบวนการทำงานแล้ว ยังขาดวิสัยทัศน์ที่ดีในเรื่องของการประสานงานภายในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้พนักงานมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม วงจร Deming ได้พัฒนาไปในทิศทางที่นุ่มนวลขึ้น ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งได้ให้ความสำคัญกับพื้นฐานการบริหารงาน 2 อย่าง นั่นก็คือ การสื่อสารและความร่วมมือร่วมใจจากทุกคนในหน่วยงาน โดยผู้บริหารยังคงเป็นผู้กำหนดแผนงาน แต่จะสื่อสารผ่านช่องทางหัวหน้างานและพนักงานตามลำดับขั้นเป้าหมายถูกกำหนดขึ้นตามความเหมาะสมเป็นไปได้

ภาพที่ 2.4 แสดงวงจร PDCA แบบญี่ปุ่น

เราใช้วงจร PDCA เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงาน ซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด เราอาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.5 แสดงวงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

วงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต การดำเนินงานในระดับบริษัท จนกระทั่งในระดับสถาบันการศึกษา หรือที่นำมาใช้ในระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งระบบประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเดียวกับการบริหารอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA ที่ผู้บริหารทราบกันดีอยู่ การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ และจะต้องไม่แตกต่างจากการทำงานตามปกติของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสมอยู่ในกระบวนการบริหารและการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนั่นเอง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544 : 20-21) และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างมาก ในการสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถทำให้เด็กได้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เป็นประชากรที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน เสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคงมีความสามารถในการร่วมมือ และแข่งขันกับประชากรของประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีอยู่ในสังคมโลกได้ต่อไป สถานศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่ได้มีการกำหนดขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 13) ได้กำหนดขั้นตอนในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. การเตรียมการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนักพัฒนาความรู้ ทักษะ และการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ

2. การดำเนินการ ประกอบด้วย

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบ

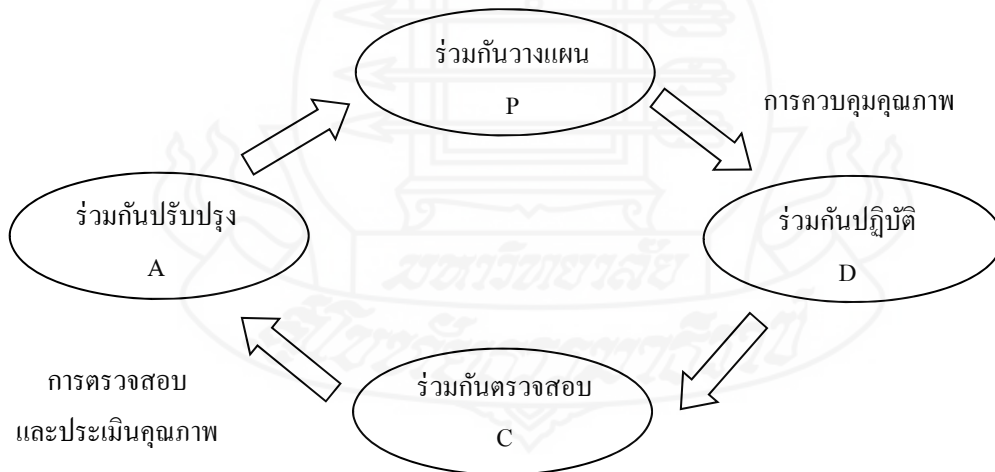
2.2 ดำเนินการตามแผน (D) ส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การสนับสนุนทรัพยากร การกำกับติดตามให้การนิเทศ

2.3 ตรวจสอบประเมินผล (C) วางกรอบการประเมิน จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมาย ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 นำผลการประเมินมาปรับปรุงรายงาน (A) ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผนในระยะยาวต่อไป จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

2.5 จัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี รวบรวมผลการดำเนินการ และผลการประเมิน วิเคราะห์ตามมาตรฐาน เขียนรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 10) ได้กำหนดแนวคิดของระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.6 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545)

3. จากแผนภาพขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า สถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนดังนี้

3.1 การวางแผน (Plan) มีผู้ให้ความหมายของการวางแผนไว้อย่างหลากหลายแต่จะนำมาถ่วงน้ำหนักเฉพาะที่สำคัญดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 50) การวางแผน หมายถึง การคิดหาทางเลือกล่วงหน้าในการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดให้ได้ผลคุ้มค่ามากที่สุด โดยการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธงชัย สันติวงษ์ (2542 : 13) การวางแผน หมายถึง การกำหนดแผนงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการ การวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจพิจารณาถึงผลสำเร็จที่ต้องการจะได้และหนทางที่จะทำให้ได้ตามที่ตั้งเป้าไว้ ในทางปฏิบัติในการวางแผน ผู้บริหารจะทำการคาดการณ์ในอนาคตและจะมีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายผลงานต่าง ๆ และจะกำหนดแผนงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมที่จะช่วยให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 19) การวางแผน ต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงานระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้ เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อให้การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนประเมินคุณภาพการศึกษาและแผนงบประมาณ

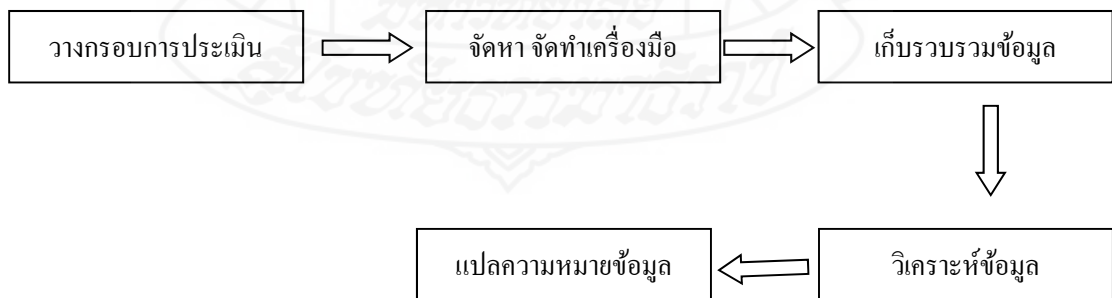
จากข้อความข้างต้นพอสรุปได้ว่า การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะความเข้าใจและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ แผนปฏิบัติการ การกำหนดกรอบ และวางแผนการประเมิน นอกจากนี้จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ในการกำกับดูแล ประสานงานช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันด้วย โดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

3.2 การดำเนินการตามแผน (Do) เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วบุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่ได้จัดทำไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงาน ต้อง

มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญโดยดำเนินการดังนี้

- 3.2.1 ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข
- 3.2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.2.3 กำกับ ติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน
- 3.2.4 การนิเทศการปฏิบัติตามแผนย่อมจะเกิดผลจากการดำเนินการ ฉะนั้น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละโครงการ/กิจกรรม ได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมสถานศึกษาจึงสมควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 6 งาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีและเพื่อเตรียมข้อมูลรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอกต่อไป ดังภาพที่ 2.4 (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2544 : 37-38)

3.3 การตรวจสอบประเมินผล (Check) การประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้อง จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล ไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูก-ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมินและไม่ใช่เรื่องที่ท้าทาย ไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมาย แต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ ดังขั้นตอนที่นำเสนอในภาพที่ 2.4 (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2544 : 38-50)

ภาพที่ 2.7 แสดงกิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน

ที่มา : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2544)

3.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข (Act) เมื่อบุคลากรแต่ละคน แต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเอง โดยการนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2544 : 51)

4. นโยบายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดในมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งทดลองระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกับเขตการศึกษา จังหวัด และสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานทุกสังกัด โดยผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารการศึกษาทุกระดับศึกษานิเทศก์ นักวิชาการทุกสังกัด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและคณะกรรมการบริหารคุณภาพและวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นชอบแล้วกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

4.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพระบบการประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 ตอนที่ 74ก. 2546 : 9-10)

4.2 หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.2.1 ให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.2.2 ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 2) กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 3) เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.2.3 ให้สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.2.4 ให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.5 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

- 1) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็นอย่างเป็นระบบ และมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจน และเป็นรูปธรรม
- 3) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา หรือผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
- 4) กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
- 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากร ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 7) กำหนดการจัดงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.6 ให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2.7 ให้คณะบุคคลตามที่สถานศึกษาแต่งตั้ง ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน และรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การสังเกตพฤติกรรมและกระบวนการทำงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การพิจารณาหลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงานตัวอย่างผลงานและแฟ้มสะสมงาน ตลอดจนการใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบวัดมาตรฐาน เป็นต้น การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2.8 ให้สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

4.2.9 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 8 เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

4.2.10 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

- 1) จัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- 2) จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปี/รายภาค
- 3) จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

4.2.11 ให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบทั้งนี้การตรวจสอบและทบทวนให้เป็นไปตามข้อ 7 โดยอนุโลม

4.2.12 ให้หน่วยงานต้นสังกัดศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผลงประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันศึกษาคด้วย (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 ตอนที่ 74ก 2546 : 10-15)

จากข้อความข้างต้นพอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นการทำงานที่มีเป้าหมายและมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้ เป็นไปตามเป้าหมายตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามวงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA ของเดมมิง (Deming Cycle) ที่เป็นเทคนิคที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ นิยมใช้กันแพร่หลาย เพราะเป็นกระบวนการที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวนปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐาน / มาตรการ กำหนดขั้นตอนกันใหม่ (Act) นั่นเอง

5. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีสาระบัญญัติให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548 : 10)

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548 : 10)

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548 : 11)

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามกำหนดคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548 : 39)

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อการรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548 : 40)

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของ

สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548 : 40)

ดังนั้น ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง จึงต้องจัดให้สอดคล้องในสาระเป้าหมาย บัญญัติ ดังกล่าว เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่และประชาชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพภายในเพื่อจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาไทย

6. ข้อมูลทั่วไปสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3

6.1 สภาพความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาก่อเป็น 175 เขต เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 นั้น จังหวัดสุรินทร์ได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 เขตพื้นที่การศึกษา และในจำนวน 3 เขตนี้ เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เดิม) ประกอบด้วย อำเภอปราสาท อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอบัวเชด อำเภอศรีณรงค์ และอำเภอพนมดงรัก โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตั้งอยู่ที่อำเภอปราสาท มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 256 โรงเรียน ในจำนวนนี้มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 120 คนลงมา จำนวน 60 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 23.44 ของโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด (ข้อมูล 10 มิ.ย. 53)

จากการกำกับ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดเล็กมีดังนี้

1. มีครูไม่ครบชั้น ในการจัดชั้นเรียนของโรงเรียน จะต้องจัดชั้นเรียนให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ตามระดับชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตร แต่เนื่องจากโรงเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนครู ทำให้นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ครบตามเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนด และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

2. โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้และไม่สามารถพัฒนาเด็กด้วยการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายได้ เพราะต้องมีการเตรียมตัวและวางแผนการสอน ดำเนินการสอนในแต่ละวันหลายชั้นเรียนจึงย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียน

3. ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยปกติกระทรวงศึกษาธิการจะจัดสรรงบประมาณให้ตามรายชื่อของจำนวนนักเรียนที่มีอยู่จริงในโรงเรียน จึงทำให้งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนไม่เพียงพอที่จะนำมาจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนได้เพียงพอ โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ ด้านคอมพิวเตอร์ซึ่งมีราคาแพงเมื่อเทียบกับจำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำไปจัดซื้อจัดหาได้ ยกเว้นในส่วนที่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือบ้างจากชุมชนในบางแห่งเท่านั้น

4. ครูผู้สอนมีคุณวุฒิหรือมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการสอนไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ทุกรายวิชา และไม่สามารถสอนได้ครบทุกสาระการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งในปัจจุบันทุกโรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียน ต้องให้ครบทุกรายวิชา ครบทุกสาระการเรียนรู้

5. ปัญหาขวัญและกำลังใจของบุคลากรต่ำ ครูคนหนึ่งต้องรับผิดชอบนักเรียนหลายชั้น หรือรับผิดชอบชั้นเดียวแต่ต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกสาระการเรียนรู้ เป็นการแบกรับที่เกินกำลังอีกทั้งครู นักเรียนต่างประสบความเจ็บเหงาในบางโอกาส และโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่ตามกรอบราชการก็จำกัด จึงทำให้ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะยื่นคำร้องขอย้ายไปสอนโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่จะช่วยให้มีโอกาสได้รับการพัฒนาคน พัฒนางานและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

6. ปัญหาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นปัญหาอันเกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลายได้ สังคมเด็กกับแคบ การเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนไม่กว้างพอ เด็กจึงมีความจำกัดในการพัฒนาการเรียนรู้ ไม่สามารถเรียนรู้ได้ทุกเรื่อง ดังนั้นคุณภาพของนักเรียนจึงอยู่ในเกณฑ์ต่ำแทบทุกด้าน

7. ขาดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน โรงเรียนมีข้อจำกัดทั้งในด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ ครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุดมีหนังสือสื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถไปศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ได้อย่างหลากหลาย

8. ผู้ปกครองขาดขวัญและกำลังใจ โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดมากมาย เช่น ครูไม่เพียงพอครูไม่ครบชั้นเรียน โรงเรียนขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ คุณภาพนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จึงทำ

ให้ผู้ปกครองขาดความมั่นใจที่จะส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก และหากจะส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมย่อมทำได้ยากเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน โอกาสที่จะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก ทำได้ไม่มากนัก ปัญหาดังกล่าวจึงมีผลต่อสภาพจิตใจและส่งผลถึงการขาดความมั่นใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่า จะสามารถจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนได้

6.2 ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

จากการดำเนินการกำกับนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 60 โรงเรียน ในจำนวนนี้มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่ต่ำกว่า 60 คน และไม่เกิน 120 คน ดังนี้

ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 33 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.9

ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 46 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18

ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 51 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.92

ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 56 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.87

ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 60 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.44

และมีแนวโน้มโรงเรียนขนาดเล็กจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้มีความเสมอภาค ทางสิทธิและโอกาส การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ได้มีสาระสำคัญของการดำเนินงาน ซึ่งจะกล่าวเรียงลำดับดังนี้

1. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 นโยบายการบริหารและจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

1.2 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก

1.3 แนวทางดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ระดับสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก มีวิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้น ดังนี้

2.1 พัฒนาการเรียนการสอนของครูตามศักยภาพที่มีอยู่ เช่น ประชุมอบรม

2.2 ระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากภายนอก

2.3 การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเครือข่ายจัดการศึกษาหน่วยงานอื่น

2.4 จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ภาพเท่าที่ควร

2.5 หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ยังไม่ทั่วถึงและยังขาดประสิทธิภาพ

2.1 นโยบายการบริหารและจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

2.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จัดระบบการบริหาร ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นการเฉพาะ โดยวางแผนและประสานการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ร่วมทั้งการใช้บุคลากรและทรัพยากรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพความคุ้มค่าและบรรลุเป้าหมายร่วมกันของสถานศึกษา

2.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จัดสรรงบประมาณ บุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ให้โรงเรียนขนาดเล็กในระดับหนึ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความขาดแคลนของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ร่วมกับสถานศึกษาจัดระดมทรัพยากรจากบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยพยายามดำเนินการให้สถานศึกษาขนาดเล็กได้รับทรัพยากรจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทัดเทียมกับสถานศึกษาปกติ

2.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จัดระบบเครือข่ายและความร่วมมือในการบริหารจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนรวมทั้งการพัฒนารูปแบบและนวัตกรรมในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาหลักให้ความร่วมมือและสนับสนุนสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับสถานศึกษานั้น ๆ

6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2552

6.3.1 เขตพื้นที่การศึกษามีโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด จำนวน 60 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนมีครูรวมแล้วตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป จำนวน 44 โรงเรียน และโรงเรียนมีครูรวมแล้วน้อยกว่า 6 คน จำนวน 16 โรงเรียน

6.3.2 การจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งเป็นโรงเรียนที่มีครูผู้สอนครบชั้น จำนวน 33 โรงเรียน โรงเรียนที่มีครู 1 คนสอนทุกวิชาใน 1 ชั้นเรียน จำนวน 20 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีครู 1 คน สอนไม่ครบทุกวิชาแต่สอนมากกว่า 1 ชั้นเรียน จำนวน 7 โรงเรียน

6.3.3 โรงเรียนที่มีครูสอนไม่ครบชั้นเรียนมีการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็นจัดการเรียนการสอนแบบแยกชั้นเรียน จำนวน 14 โรงเรียน และจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นเรียน จำนวน 46 โรงเรียน

6.4 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ดังนี้

- 6.4.1 ครูไม่ครบชั้นเรียน และมีคุณภาพไม่ครบกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 6.4.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครูต้อง
- 6.4.3 ทำหน้าที่หลายอย่าง สอนหลายวิชา จึงไม่มีการเตรียมและวางแผนการสอน
- ขาด
- 6.4.4 สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เนื่องจากงบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด เพราะคิดตามรายหัวนักเรียน
- 6.4.5 ขาดขวัญกำลังใจ เนื่องจากไม่ได้รับการดูแล เอาใจใส่ตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก จะใช้เกณฑ์เดียวกันกับโรงเรียนทั่วไปในการพิจารณาในด้านต่าง ๆ
- 6.4.6 ครูและผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กมีการย้ายบ่อย ๆ ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง
- 6.4.7 แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม เนื่องจากขาด
- งบประมาณ
- 6.4.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

6.5 โรงเรียนขนาดเล็กมีวิธีการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ดังนี้

- 6.5.1 พัฒนาการเรียนการสอนของครูตามศักยภาพที่มีอยู่ เช่น ประชุมอบรม
- 6.5.2 ระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากภายนอก
- 6.5.3 การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเครือข่ายจัดการศึกษา หน่วยงานอื่น
- 6.5.4 จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- 6.5.6 หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ยังไม่ทั่วถึงและยังขาดประสิทธิภาพ

6.6 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

จากการที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง (พ.ศ.2549 - 2553) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 3 ซึ่งได้รับการประเมิน

คุณภาพภายนอกรอบสอง ผู้ศึกษาขอแนะนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวกับข้อบกพร่องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผลการประเมินภายนอกรอบสองของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2.1(ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553)

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินจาก สมศ.รอบสอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอที่ตั้ง	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
1	บ้าน โลกกลางสามัคคี	กาบเชิง	82	8
2	บ้านราวนคร	กาบเชิง	85	5
3	บ้านหนองเหล็ก	บัวเชด	81	7
4	บ้าน โลกสมอง	บัวเชด	79	8
5	บ้านออตราษฎร์สามัคคี	บัวเชด	104	8
6	บ้านบัวขุนจง (กรป.กลางอุปลัมภ์)	บัวเชด	103	9
7	บ้านสวาท	บัวเชด	96	8
8	บ้านพนม	ปราสาท	48	6
9	บ้านหนองขาว	ปราสาท	53	5
10	บ้านจ๊กแดก	ปราสาท	74	6
11	บ้านโคลด	ปราสาท	63	6
12	บ้านเจริญสุข	ปราสาท	85	7
13	ไพศศึกษาการ	ปราสาท	75	6
14	บ้านนาครอง	ปราสาท	102	8
15	บ้านนุอันโนง	ปราสาท	91	6
16	บ้านหนองใหญ่	ปราสาท	100	7
17	นิคมสร้างตนเองปราสาท 1	ปราสาท	93	8
18	บ้านลำควน (เมษราษฎร์อุปลัมภ์)	ปราสาท	101	9
19	บ้านสะพานหัน	ปราสาท	86	7
20	บ้านสมุด	ปราสาท	104	8
21	บ้านจบก	ปราสาท	103	9
22	บ้านตะคร้อ	ปราสาท	115	8

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
23	บ้านสีโค	ปราสาท	112	6
24	บ้านไทยนิยมพัฒนา	พนมดงรัก	34	4
25	บ้านเตาแตก	ศรีณรงค์	68	5
26	บ้านพะเนาวิ	ศรีณรงค์	68	6
30	บ้านจิงเอิล	สังขะ	85	6
31	บ้านถนน	สังขะ	76	8
32	สตรีวิทยาสมาคม	สังขะ	97	6
33	บ้านภูมินิยมพัฒนา	สังขะ	82	8
34	บ้านกะปุ	สังขะ	102	9
35	บ้านอังกอล	สังขะ	114	7

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

พรชัย บัวเรือง (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลอรุณยูงประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลอรุณยูงประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการ ปัญหาอันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ด้านการดำเนินการ ปัญหาอันดับแรก คือ การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ด้านการรายงาน ปัญหาอันดับแรก คือ การจัดทำรายงาน การประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้ทราบ และมีแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ ด้านการเตรียมการ บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำงานเป็นทีม มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยให้บุคลากรได้เข้าร่วมประชุม และสถานศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยสร้าง ความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่างๆ ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการจัดการ

เรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา สถานศึกษาควรวางแผนการประเมินเพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงาน และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การนิเทศ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด ด้านการรายงานผล สถานศึกษาควรกำหนดคณะผู้จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองหรือการรายงานประจำปี และสถานศึกษาควรศึกษารูปแบบของการเขียนรายงานผลการประเมินตนเองหรือการรายงานประจำปี

ยินดี ทองคำ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเมินผลผลิตของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกิดจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร 41 คน ผู้ปกครอง 370 คน นักเรียน 370 คน หัวหน้าการประถมศึกษา 1 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน รวม 969 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเตรียมการดำเนินงานและการรายงานผลมีการปฏิบัติระดับมาก ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการอยู่ในระดับดี ด้านผู้เรียนและด้านปัจจัยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกันคุณภาพและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ มีบุคลากรไม่เพียงพอ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขาดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย และมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงานไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการคือ จัดให้มีบุคลากร งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย และมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการทำงานอย่างเพียงพอ

วิทยา ยางสุด (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนพญาเย็น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนพญาเย็น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2545 กลุ่มประชากรที่ใช้เป็นข้าราชการครูสังกัดกลุ่มโรงเรียนพญาเย็น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำสนธิ จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียน

พญาเย็น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งมี 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เมื่อศึกษาปัญหาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการมีปัญหาในระดับมาก ด้านการดำเนินการมีปัญหาในระดับปานกลาง และด้านการรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีมีปัญหาในระดับปานกลาง

จรัสศักดิ์ สุจิราอนุธรรม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยใช้กรอบความคิด “เดมมิ่ง” (Deming Cycle) ประกอบด้วย การวางแผน(Plan) การปฏิบัติ(Do) การตรวจสอบประเมินผล(Check) และการปรับปรุงแก้ไข(Act) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 14 คน ครู วิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 32 คน และครูผู้สอน จำนวน 106 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการปรับปรุงแก้ไข และด้านการตรวจสอบประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่โรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา

รวีวรรณ กลิ่นหอม (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา มีการ

เตรียมการในระดับปานกลางค่อนข้างมากทั้งในลักษณะการจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในขั้นการวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินคุณภาพและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษามีการดำเนินการในระดับปานกลางค่อนข้างมากทั้งสามลักษณะ การจำแนกเช่นเดียวกับการรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ยกเว้นในประเด็นของการจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อขอรับการประเมินคุณภาพภายนอก ที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพเห็นแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงานก็เห็นแตกต่างกันเช่นเดียวกัน ส่วนปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลางถึงระดับน้อย เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยก็พบลักษณะปัญหาในลักษณะเดียวกันทั้ง 3 ขั้นตอน แต่ก็มีโรงเรียนประมาณหนึ่งในสี่ที่ชี้ว่าไม่มีปัญหา

จักรพงษ์ กองภา (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 14 คน ครู 101 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 83 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ด้านการเตรียมการ ด้านการรายงาน และด้านการดำเนินงาน สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน มีสภาพปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับ คือ ด้านการรายงาน ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการ ส่วนข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนควรสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากร นำบุคลากรไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพให้สัมพันธ์กับงานประจำที่บุคลากรรับผิดชอบ

ทนงศักดิ์ บุญช่วย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสถานศึกษาระดับปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2548 จำนวน 130 โรงเรียนละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านจำนวนผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา 7 คนขึ้นไป ด้านบุคลากรของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพด้านการประกันคุณภาพไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง/ปี พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาน้อยกว่าร้อยละ 50 ด้านงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี และด้านจำนวนโครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนโครงการ/กิจกรรม 16 โครงการขึ้นไป 2) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 3) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ไม่แตกต่างกัน 5) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กัน 6) ผลการเปรียบเทียบผลต่างรายคู่ ของปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง ไม่แตกต่าง

วินัย หริมเทศ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 236 คน จำแนกเป็น สายงานบริหาร จำนวน 16 คน สายงานสอน จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวม พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 1 ร่วมกันวางแผน ด้านที่ 2 ร่วมกันปฏิบัติตามแผน และด้านที่ 3 ร่วมกันตรวจสอบ ยกเว้นด้านที่ 4 ร่วมกันปรับปรุง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวม พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 1 ร่วมกันวางแผน ด้านที่ 3 ร่วมกันตรวจสอบ และด้านที่ 4 ร่วมกันปรับปรุง ตามลำดับ

สมนึก อินหวัน (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และเพื่อหาข้อเสนอแนะทางส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 13 คน ครู จำนวน 79 คน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เมาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และการรายงานผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกฝ่าย โดยการประชุม การจัดอบรม มีการวางแผน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถและทำงานอย่างมีความสุข

รวมทั้งจัดตั้งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน อีกทั้งต้องทำหน้าที่ในการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนการศึกษาประจำปี นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา และมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการเขียนรายงานเพื่อนำเสนอแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ โดยยึดการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารงานที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) สำหรับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อรวมพัฒนาคุณภาพ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เนวิล (Nevil, 1998 อ้างถึงใน วชิระ ขวัญเพชร 2550 : 73) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การรับรองคุณภาพและการปรับปรุงแผนงานในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน : กรณีศึกษา การปฏิรูปของโรงเรียน Illinois พบว่า

1. กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพและการปรับปรุงแผนงาน จะเป็นการส่งเสริมผลประโยชน์ให้ทางโรงเรียน
2. งานของรัฐจะไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการปรับปรุงของโรงเรียนแต่อย่างใด
3. มีหลักสูตรการสอนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสังเกตต่าง ๆ และในโอกาสต่าง ๆ ได้รับการส่งเสริมตามแผนการประกันคุณภาพและการพัฒนา แต่ยังไม่ปรากฏหลักฐานว่าโปรแกรมที่คิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงหลักสูตรได้
4. มีการตั้งระบบคะแนนมาตรฐานในการทดสอบของโรงเรียนในชิคาโกขึ้น ซึ่งถือเป็นตัวบ่งชี้หลักถึงการพัฒนาโรงเรียนที่สำคัญยิ่ง
5. ภาพลักษณ์ของคณะกรรมการบริหารการศึกษาของรัฐอิลลินอยส์ที่ได้รับการพัฒนาจะเป็นไปตามแผนที่ได้รับการปรับปรุงนั่นเอง

ยีน ชอง เชน (Yin Cheong Cheng, 2003 อ้างถึงใน สุนีย์ สอนตระกูล 2550 : 36 - 37) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา : ภายใน ระยะเริ่มต้น และอนาคต การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาพิจารณาได้จาก พื้นฐาน 3 ประการในสถานการณ์ที่แตกต่างและประสิทธิภาพของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า (1) การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เกิดจากความพยายามของโรงเรียนที่จะปรับปรุงการดำเนินการภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการและกระบวนการสอนและการเรียนรู้ (2) การประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเริ่มต้นเน้นในด้านประสิทธิภาพของการจัดการ ความพอใจของผู้ใช้บริการ และการแข่งขันใน

ตลาดโดยพยายามที่จะทำให้เกิดความพอใจ สามารถตรวจสอบได้จากผู้รับบริการภายในและภายนอกสถานศึกษา (3) การประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคตจะเกี่ยวข้องกับมิติใหม่ของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบริบท โลกาภิวัตน์ ท้องถิ่น และเอกัตบุคคล

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ ตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ว่าการดำเนินการของสถานศึกษาเป็นที่ไปตามมาตรฐานที่กำหนด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการควบคุมการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู – อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา และในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นที่ไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) จำนวน 35 แห่ง(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. 2553 : 37)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เกร็จซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 32 แห่ง แล้วใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม จำนวน 64 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3.1 (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยแยกตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจาก สมศ. รอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ที่	อำเภอ	ประชากร (โรงเรียน)			กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)		
		จำนวน	ครู	นักเรียน	จำนวน	ครู	นักเรียน
1.	ปราสาท	16	112	1,405	15	106	1,331
2.	สังขะ	7	49	614	6	44	556
3.	กาบเชิง	2	13	167	2	13	167
4.	บัวเชด	5	40	463	4	32	367
5.	พนมดงรัก	1	4	34	1	4	34
6.	ศรีณรงค์	4	23	308	4	23	308
	รวม	35	214	2,991	32	222	2,763

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยการศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยยึดกรอบแนวคิดในการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act)

มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

- 5 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act)

มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

- 5 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายความว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาจากเอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

2.2.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามโครงสร้างเนื้อหา เรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act)

2.2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไข สำนวนภาษาและความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ใน ระหว่างวันที่ 15 – 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในด้านความตรงเชิง เนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องตามรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา โดยหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 (ภาคผนวก ง) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ในระหว่างวันที่ 25 - 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กับผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.713 (ภาคผนวก จ)

2.2.7 นำแบบสอบถามที่หาความเชื่อมั่นแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน ระหว่างวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2553 โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 เพื่อทำหนังสือขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ข)

3.2 ผู้ศึกษาดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามในช่องรับหนังสือของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พร้อมแนบหนังสือของความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้ศึกษาให้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืน ภายใน 10 วัน หลังจากที่ได้รับแบบสอบถาม ที่กล่องรับแบบสอบถามที่ผู้ศึกษานำไปวางไว้ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 หากฉบับใดไม่ได้รับคืน ผู้ศึกษาดำเนินการติดตามทวงถามด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกฉบับ

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้คืนทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากดำเนินการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ

4.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงคะแนนและความหมายของช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 23 - 24) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

4.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงคะแนนและความหมายของช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 23 - 24) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

5.1.1 *หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย* โดยใช้สูตร ดังนี้ค่าความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 60 - 63)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.1.2 *หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient Method) จากสูตร ดังต่อไปนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 125)*

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ

ค่าที่ใช้ได้ 0.70 ขึ้นไป

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

5.2.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนน ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\sum X$ คือ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n คือ จำนวนข้อมูล

5.2.3 หาค่าความเบี่ยงเบนของคะแนน (S.D.)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $\sum$ คือ ผลรวม

X คือ คะแนนระดับการประเมิน

n คือ จำนวนข้อมูล

5.2.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในสถานศึกษา โดยใช้ t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 115)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าทดสอบที

D แทน ผลต่างระหว่างคู่

N แทน จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง ซึ่งการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้ศึกษาจะนำเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตอนที่ 4 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในสถานศึกษา

ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาวิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบแบบที

Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 32 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 64 คน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละโดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในสถานศึกษา ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน(n = 64)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	39.00	60.94
2. หญิง	25.00	39.06
รวม	64.00	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	36.00	56.25
2. สูงกว่าปริญญาตรี	28.00	43.75
รวม	64.00	100.00
ตำแหน่งในสถานศึกษา		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	32.00	50.00
2. ครูผู้สอน	32.00	50.00
รวม	64.00	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.94

รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 39.06 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.75 ส่วนตำแหน่งในสถานศึกษามีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ตามวงจร PDCA คือ การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวม

ข้อ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	4.17	0.56	มาก
2.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	4.12	0.54	มาก
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	3.82	0.67	มาก
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	4.03	0.57	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.04	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) 3) การปรับปรุงและ

พัฒนา (Act) ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.57) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากร สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.13	0.38	มาก
2.	มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับ บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.16	0.51	มาก
3.	มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.09	0.61	มาก
4.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.52	0.62	มากที่สุด
5.	มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนสามารถ ปฏิบัติได้	4.16	0.54	มาก
6.	มีการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.14	0.50	มาก
7.	มีการรวบรวมเอกสาร คู่มือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ ความรู้ให้แก่บุคลากร	4.16	0.54	มาก
8.	มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของ คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่าง ชัดเจน	4.22	0.60	มาก
9.	มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.03	0.71	มาก
10.	มีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.13	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย		4.17	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.62) 2) มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.60) และ 3) มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.71) 2) มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.61) และ 3) มีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.20	0.51	มาก
2.	มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	0.49	มาก
3.	บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.33	0.69	มาก
4.	การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ตามแผนที่วางไว้	4.25	0.47	มาก
5.	มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.13	0.49	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
6.	มีการประเมินผลระหว่างการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.91	0.53	มาก
7.	มีการทบทวนการทำงานและปรับปรุงแก้ไขการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.98	0.58	มาก
รวม		4.12	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.69) 2) การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.47) และ 3) มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการประเมินผลระหว่างการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.53) 2) มีการทบทวนการทำงานและปรับปรุงแก้ไขการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) และ 3) มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการกำหนดกรอบ ขอบเขตของการตรวจสอบหรือการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.91	0.77	มาก
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.78	0.72	มาก
3.	มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.77	0.75	มาก
4.	มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.94	0.50	มาก
5.	มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.88	0.60	มาก
6.	มีการแปลความหมายของข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.80	0.62	มาก
7.	มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.70	0.73	มาก
8.	มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.75	0.69	มาก
รวม		3.82	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุรินทร์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.50) 2) มีการกำหนดกรอบ ขอบเขตของการตรวจสอบหรือการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.77) และ 3) มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.73) 2) มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.69) และ 3) มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.97	0.56	มาก
2.	มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป	4.02	0.55	มาก
3.	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.09	0.56	มาก
4.	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.92	0.65	มาก
5.	มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา	4.14	0.53	มาก
รวมเฉลี่ย		4.03	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.57) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ

- 1) มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.53)
- 2) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.56) และ
- 3) มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.55)

ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ

- 1) มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.65)
- 2) มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.56) และ
- 3) มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานาเดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานาเดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ตามวงจร PDCA คือ การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การปฏิบัติตามแผน(Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check) และการปรับปรุงและพัฒนา(Act) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.7 - 4.11

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานาเดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 โดยภาพรวม

ข้อ	ด้าน	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	1.95	0.67	น้อย
2	การปฏิบัติตามแผน(Do)	2.02	0.72	น้อย
3	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	2.11	0.71	น้อย
4	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	2.04	0.68	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.03	0.70	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานาเดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.67) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.72) 3) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 0.68) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.03	0.67	น้อย
2.	มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.06	0.71	น้อย
3.	มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.95	0.68	น้อย
4.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.59	0.58	น้อย
5.	มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้	1.84	0.65	น้อย
6.	มีการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.02	0.65	น้อย
7.	มีการรวบรวมเอกสาร คู่มือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ความรู้ให้แก่บุคลากร	2.17	0.75	น้อย
8.	มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	1.88	0.63	น้อย
9.	มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.95	0.63	น้อย
10.	มีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.02	0.81	น้อย
รวมเฉลี่ย		1.95	0.68	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.59$, S.D. = 0.58) 2) มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.65) และ 3) มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการรวบรวมเอกสาร คู่มือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ความรู้ให้แก่บุคลากร ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.75) 2) มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.71) และ 3) มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.09	0.71	น้อย
2.	มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	2.13	0.75	น้อย
3.	บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.78	0.63	น้อย
4.	การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้	1.98	0.65	น้อย
5.	มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.02	0.70	น้อย
6.	มีการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.11	0.82	น้อย
7.	มีการทบทวนการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.06	0.75	น้อย
รวมเฉลี่ย		2.02	0.72	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหายอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.63) 2) การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 0.65) และ 3) มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.75) 2) มีการประเมินผลระหว่างการทำงานประจำวันประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.82) และ 3) มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการกำหนดกรอบ ขอบเขตของการตรวจสอบหรือการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.11	0.72	น้อย
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.94	0.66	น้อย
3.	มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.16	0.80	น้อย
4.	มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.14	0.56	น้อย
5.	มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.22	0.68	น้อย
6.	มีการแปลความหมายของข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.16	0.80	น้อย
7.	มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.08	0.72	น้อย
8.	มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.09	0.71	น้อย
รวมเฉลี่ย		2.11	0.71	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการ ตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = 0.66) 2) มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = 0.72) และ 3) มีการปรับปรุงคุณภาพการ ประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 0.68) 2) มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีการแปลความหมายของข้อมูล การ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 0.80) และ 3) มีการดำเนินการ จัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.17	0.61	น้อย
2.	มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป	2.14	0.69	น้อย
3.	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1.84	0.65	น้อย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
4.	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.06	0.71	น้อย
5.	มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา	1.98	0.72	น้อย
รวมเฉลี่ย		2.04	0.68	น้อย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.65) 2) มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 0.72) และ 3) มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.61) 2) มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 0.69) และ 3) มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในสถานศึกษา ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.12 – 4.14

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ

ข้อ	รายการ	เพศ				t	sig
		ชาย (n = 39)		หญิง (n = 25)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
สภาพการดำเนินงาน							
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	4.14	0.39	4.22	0.32	-0.92	0.36
3.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	4.06	0.36	4.21	0.43	-1.50	0.14
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	3.72	0.58	3.96	0.39	-1.81	0.07
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	3.98	0.40	4.10	0.50	-0.98	0.33
	เฉลี่ยรวม	3.98	0.43	4.12	0.41	-1.30	0.23
ปัญหาการดำเนินงาน							
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	1.95	0.39	1.95	0.56	-0.01	1.00
3.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	2.03	0.51	2.01	0.66	0.15	0.88
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	2.15	0.46	2.05	0.64	0.74	0.47
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	2.06	0.49	2.00	0.63	0.38	0.71
	เฉลี่ยรวม	2.05	0.46	2.00	0.62	0.32	0.77

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	รายการ	ระดับการศึกษา				t	sig
		ปริญญาตรี (n = 36)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 28)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
สภาพการดำเนินงาน							
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	4.18	0.37	4.16	0.37	0.21	0.83
3.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	4.18	0.40	4.04	0.37	1.44	0.16
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	3.85	0.55	3.77	0.49	0.62	0.53
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	4.07	0.50	3.98	0.37	0.78	0.44
	เฉลี่ยรวม	4.07	0.46	3.99	0.40	0.76	0.49
ปัญหาการดำเนินงาน							
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	1.98	0.48	1.91	0.43	0.63	0.53
3.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	2.04	0.71	2.00	0.33	0.33	0.75
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	2.18	0.54	2.03	0.52	1.12	0.27
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	2.07	0.53	2.00	0.57	0.52	0.61
	เฉลี่ยรวม	2.07	0.57	1.99	0.46	0.65	0.54

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ตำแหน่งในสถานศึกษา				t	sig
		ผู้บริหาร (n = 32)		ครู (n = 32)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
สภาพการดำเนินงาน							
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	4.13	0.35	4.22	0.38	-0.96	0.34
3.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	4.04	0.40	4.20	0.37	-1.68	0.10
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	3.71	0.50	3.92	0.52	-1.67	0.10
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	3.97	0.39	4.09	0.49	-1.07	0.29
เฉลี่ยรวม		3.96	0.41	4.11	0.44	-1.35	0.21
ปัญหาการดำเนินงาน							
1.	การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan)	2.00	0.39	1.91	0.52	0.68	0.50
3.	การปฏิบัติตามแผน(Do)	2.07	0.43	1.98	0.69	0.59	0.56
3.	การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check)	2.12	0.50	2.09	0.57	0.26	0.79
4.	การปรับปรุงและพัฒนา(Act)	2.07	0.52	2.01	0.58	0.41	0.69
เฉลี่ยรวม		2.07	0.46	2.00	0.59	0.49	0.64

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีตำแหน่งในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง ตามขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check)

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act)

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) จำนวน 35 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2553 : 37)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.รอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เกร็งจีซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 32 แห่ง แล้วใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม จำนวน 64 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยการศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยยึดกรอบแนวคิดในการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าที (t-test)

1. สรุปการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) 3) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.57) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.62) 2) มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.60) และ 3) มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.71) 2) มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ทักษะ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.61) และ 3) มีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

1.1.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.69) 2) การดำเนินงานตามแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.47) และ 3) มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.53) 2) มีการทบทวนการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) และ 3) มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

1.1.3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.50) 2) มีการกำหนดกรอบ ขอบเขตของการตรวจสอบหรือการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.77) และ 3) มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการตรวจสอบและ

ประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.73) 2) มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.69) และ 3) มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

1.1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.53) 2) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.56) และ 3) มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.65) 2) มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.56) และ 3) มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

1.2 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.67) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.72) 3) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 0.68) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.2.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.59$, S.D. = 0.58) 2) มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.65) และ 3) มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการรวบรวมเอกสาร คู่มือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ความรู้ให้แก่บุคลากร ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.75) 2) มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ

สร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.71) และ 3) มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

1.2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) โดยภาพรวมมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.63) 2) การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 0.65) และ 3) มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.75) 2) มีการประเมินผลระหว่างการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.82) และ 3) มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

1.2.3 ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) โดยภาพรวมมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = 0.66) 2) มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = 0.72) และ 3) มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 0.68) 2) มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีการแปลความหมายของข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 0.80) และ 3) มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

1.2.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) โดยภาพรวมมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.65) 2) มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 0.72) และ 3) มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 0.61) 2) มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 0.69) และ 3) มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

1.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีตำแหน่งในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA ไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีประเด็นที่สำคัญควรนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จากผลการศึกษา พบว่า การ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน(Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน(Do) 3) การปรับปรุงและพัฒนา(Act) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน(Check) ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ตระหนักถึงความจำเป็น ความสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพ ในองค์กรรวม โดยเฉพาะเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากข้อมูลในเชิงลึกพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ในสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เล็งเห็นความสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ โดยคิด นวัตกรรมในเชิงบริหาร และการจัดการในการพัฒนา โดยให้มีการจัดตั้งชมรมพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น (<http://obec.go.th/smallschoolsr3/>) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เพื่อเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน อาทิ การศึกษาดูงาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อหาแนวทางและวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประชุมปฏิบัติการ การบูรณาการ การเรียนการสอนแบบคละชั้น เป็นต้น

จากผลการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จึงได้ ร่วมกันกับชมรมโรงเรียนขนาดเล็ก ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เป็น 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ คือ

1. พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ
2. พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา
3. เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จึงได้กำหนดรูปแบบ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและความ ต้องการของชุมชน ซึ่งท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้ได้มาตรฐานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 : คำนำ) นอกจากนี้ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ขนาดเล็กประจำปีงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่ง ดำเนินการโดยชมรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเป็นกรอบแนวคิด กำหนด

ทิศทางการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับมาตรฐานการศึกษาต่ำกว่า อันสืบเนื่องจากปัญหาที่พบ ได้แก่ ครูไม่ครบชั้น ไม่ครบวิชาเอก ขาดแคลนงบประมาณจึงทำให้เกิดมีอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากปัญหาที่พบข้างต้น เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 มีการประชุมผู้บริหารชมรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สรุปรวบยอดได้ว่า โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงจะต้องรวมกลุ่มกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้ริเริ่มมีการจัดตั้งเป็นชมรมพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น โดยได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ ประชุมจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551 – 2553 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาคุณงาน ประชุมปฏิบัติการ โดยสายครูผู้สอนของชมรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงในหัวข้อเรื่อง “ การบูรณาการเรียนการสอนแบบคละชั้น ” และสายผู้บริหารสถานศึกษาของชมรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงในหัวข้อเรื่อง “ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ” อบรมการจัดทำ (ID-PLAN) แผนพัฒนาตนเองสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบ และประชุมปฏิบัติการจัดทำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

จากกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ทั้งสิ้นซึ่งจะต้องดำเนินการภายในระยะเวลา 3 ปี และหวังว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ทุกโรงเรียนจะบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น และสามารถรองรับการประเมินภายนอกได้เป็นอย่างดี(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 : บทสรุปของผู้บริหาร) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนวิล (Nevil, 1998 อ้างถึงใน วชิระ ขวัญเพชร 2550 : 73) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรองคุณภาพและการปรับปรุงแผนงานในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน : กรณีศึกษาการปฏิรูปของโรงเรียน Illinois พบว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพและการปรับปรุงแผนงาน จะเป็นการส่งเสริมผลประโยชน์ให้ทางโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของยีนของ เซง (Yin Cheong Cheng, 2003 อ้างถึงใน สุนีย์ สอนตระกูล 2550 : 36 - 37) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา : ภายใน ระยะเริ่มต้น และอนาคต ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เกิดจากความพยายามของโรงเรียนที่จะปรับปรุงการดำเนินการภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการและกระบวนการสอนและการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของยีนดีทองคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรวิวรรณ กลิ่นหอม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา มีการเตรียมการในระดับปานกลางค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพงษ์ กองภา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย หริ่มเทศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวินัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวม พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก อินทวัน (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวินัย เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เฒ่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เฒ่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและการรายงานผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.2 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหายู่งในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.67) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.72) 3) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = 0.68) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ตระหนักถึงความจำเป็น ความสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพในองค์กรรวม โดยเฉพาะเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากข้อมูลในเชิงลึกพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ในสภาพปัญหาดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เล็งเห็นความสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการยกมาตรฐานคุณภาพ โดยคิดนวัตกรรมในเชิงบริหารและการจัดการในการพัฒนา โดยให้มีการจัดตั้งชมรมพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น(<http://obec.go.th/smallschoolsr3/>) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เพื่อเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน อาทิ การศึกษาดูงาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อหาแนวทางและวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประชุมปฏิบัติการ การบูรณาการการเรียนการสอนแบบละชั้น เป็นต้น อีกทั้งโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสอง (พ.ศ.2549 - 2553) มาแล้ว ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมากขึ้น ส่งผลให้มีปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีปัญหาโดยรวมน้อยตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพงษ์ กองภา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ด้านการเตรียมการ ด้านการรายงาน และด้านการดำเนินงาน สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน มีสภาพปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของทงศ์ บุญช่วย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย หริ่มเทศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวม พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 1 ร่วมกันวางแผน ด้านที่ 3 ร่วมกันตรวจสอบ และด้านที่ 4 ร่วมกันปรับปรุงตามลำดับ

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาศึกษามีใช่เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู – อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ ซึ่งการดำเนินการจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหาร โดยใช้วงจรการทำงานแบบ PDCA กับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นการทำงานที่ต่อเนื่องตลอดเวลา การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 8 – 9) เสนอแนวคิดตามหลักการบริหาร กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงค์ บุญช่วย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสถานศึกษาระดับปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2548 จำนวน 130 โรงเรียนละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ไม่แตกต่าง 5) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กัน 6) ผลการเปรียบเทียบผลต่างรายคู่ ของปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง ไม่แตกต่าง

3. ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า 1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) 2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก คือ 1) การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) และ 4) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และ 3. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยมีข้อเสนอแนะจำแนกได้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาวិจัยไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลการการวิจัยซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามวงจร

PDCA เพราะจากสภาพปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กมีภาระงานมาก อีกทั้งมีบุคลากรในโรงเรียนจำนวนจำกัด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมอบหมายให้บุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลด้วย

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากผลการการวิจัยซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดระยะเวลาในการประกันคุณภาพภายในให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการในช่วงเวลาใดและสิ้นสุดเวลาใด

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลระหว่างการดำเนินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อจะได้ปรับปรุงและแก้ไขให้ได้คุณภาพตามที่ตั้งไว้ต่อไป

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ตรงกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

3.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ที่รองรับการประเมินภายนอก สามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกต่อไป

3.1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การประถมศึกษาอื่น นำผลการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกต่อไป

3.1.7 ผู้บริหารการศึกษา นำผลการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3

3.2.2 ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การประถมศึกษาอื่น

3.2.3 ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามวงจร PDCA ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา (2542) *การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา (เล่ม 1)* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2542) *การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา (เล่ม 2)* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จิรศักดิ์ สุจิราธรรม (2547) "ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนใน
โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
เขต 2" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- จักรพงษ์ กองภา (2548) "การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1" รายงานการศึกษาอิสระปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทนงค์ บุญช่วย (2550) "สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ธงชัย สันติวงษ์ (2542) *องค์การและการบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 10* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) *การวิจัยเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____. (2543) *การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 6* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- พรชัย บัวเรือง (2546) "ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลอรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว" วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538) *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 6*
กรุงเทพมหานคร สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- ยินดี ทองคำ (2546) "การประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2" วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี
- รวีวรรณ กลิ่นหอม (2547) "สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
เอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช" วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ราชภัฏจันทรเกษม (2546) *รวมกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร
กระทรวงศึกษาธิการ*
- รุ่ง แก้วแดง (2544) *การประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช*
- วชิระ ขวัญเพชร (2550) "การผดุงระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษาจังหวัดสงขลา" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
นนทบุรี
- วิทยา ยางสุด (2546) "ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนพญาเย็น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี" ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร
- วินัย หริ่มเทศ (2550) "การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1"
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ (2545) "การประกันคุณภาพกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน"
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน* หน้าที่ 15
หน้า 26 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

- สมนึก อินหวัน (2551) "การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เมาะ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3" การศึกษาอิสระ
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- สุนีย์ สอนตระกูล (2550) "การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนรัตนวิเบศร์"
ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (2553) *แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ประจำปีงบประมาณ 2553 - 2555* สุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (2553) *รายงานผลการดำเนินงานในรอบ
ปีการศึกษา 2552* สุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) *ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่ม 4 งาน
บริหารโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ* กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์
- _____. (2545) *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* กรุงเทพมหานคร
เจ.เอ็น.ที
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) *ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- _____. (2543) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร สำนักงานฯ
- _____. (2544) *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก พิมพ์ครั้งที่ 7* กรุงเทพมหานคร สำนักงานฯ
- _____. (2545) *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2548) *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*
กรุงเทพมหานคร สำนักงานฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2544) การประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กรุงเทพมหานคร สำนักงานฯ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2544) มาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2544
กรุงเทพมหานคร ศูนย์สถาปัตย์

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (2551) รายงาน
สังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กรุงเทพมหานคร บริษัทจุดทองจำกัด

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2544) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

ภาคผนวก

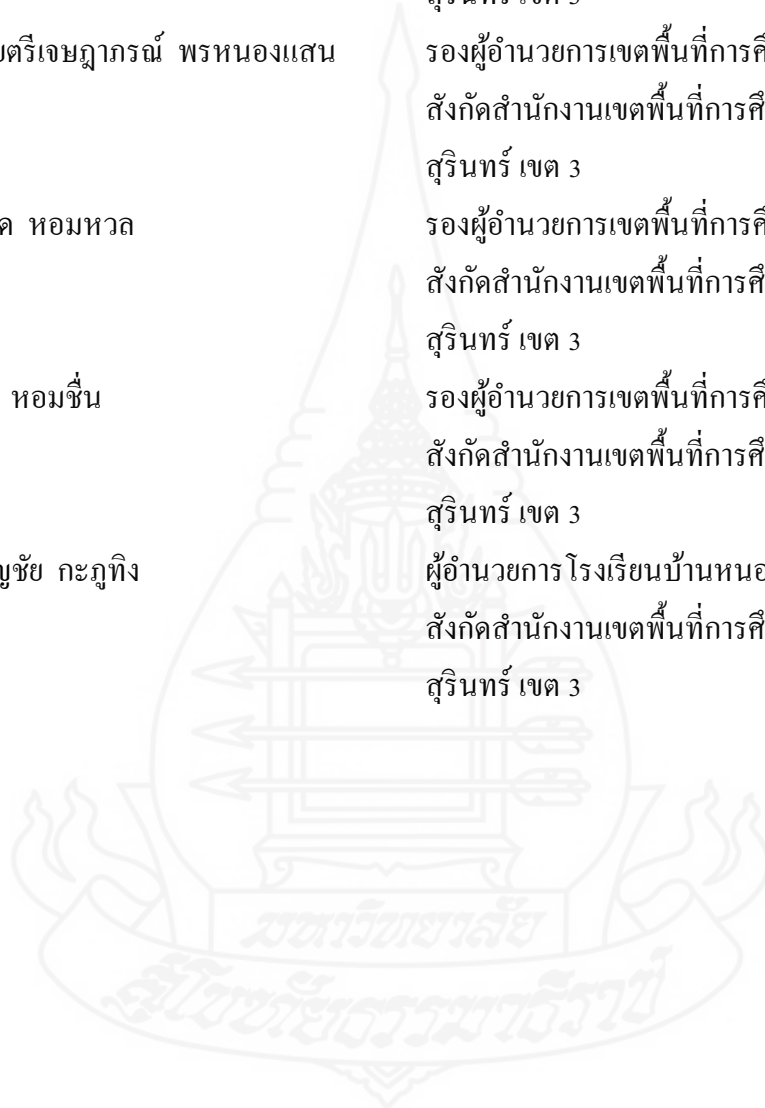

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

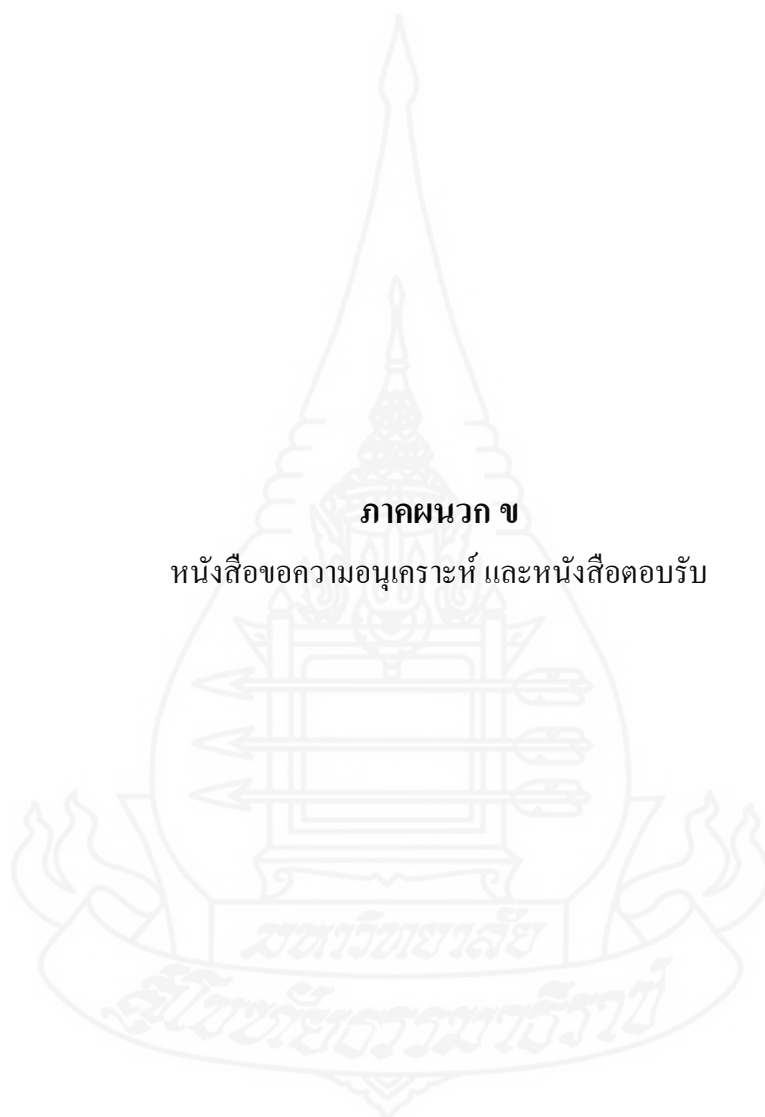
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายวุฒิไกร สมเป็น	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3
2. ว่าที่ร้อยตรีเจษฎาภรณ์ พรหนองแสน	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3
3. นายพิชิต หอมหวล	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3
4. นายพัค หอมชื่น	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3
5. นายชาญชัย กะภูทิง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ และหนังสือตอบรับ

ที่ ศธ 04168.027/66

โรงเรียนบ้านเจริญสุข

ตำบลท่อม อำเภอปราสาท

จังหวัดสุรินทร์ 32140

7 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วย ข้าพเจ้านายสุพันธ์ จุมสิมมา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข ซึ่งเป็น
 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลัง
 ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษานาเดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สุรินทร์ เขต 3” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สฤษดิ์พงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการ
 ค้นคว้าอิสระ ในการนี้ ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่
 ข้าพเจ้าสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
 ที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพันธ์ จุมสิมมา)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข

ที่ ศธ 04168.072/199

โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอบราสาท
จังหวัดสุรินทร์ 32140

12 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเจริญสุข

ตามที่ทางโรงเรียนบ้านเจริญสุข ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของนายสุพันธ์ จุมสิมมา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเจริญสุข และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยความทราบแล้วนั้น

ข้าพเจ้ายินดีรับเป็นเป็นผู้เชี่ยวชาญตามที่ขอมา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย กะภูทิง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองใหญ่

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
 ที่.....วันที่ 15 กรกฎาคม 2553
 เรื่อง การตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข

ตามที่นายสุพันธ์ จุมสิมมา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะเชือร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในครั้งนี้

ข้าพเจ้ายินดีรับเป็นเป็นผู้เชี่ยวชาญตามที่ขอมา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

เกษฎาภรณ์ พรหนองแสน
 (ว่าที่ร้อยตรีเกษฎาภรณ์ พรหนองแสน)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
 ที่.....วันที่ 15 กรกฎาคม 2553
 เรื่อง การตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข

ตามที่นายสุพันธ์ จุมสิมมา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในครั้งนี้

ข้าพเจ้ายินดีรับเป็นเป็นผู้เชี่ยวชาญตามที่ขอมา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายวุฒิไกร สมเป็น)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ที่.....วันที่ 15 กรกฎาคม 2553

เรื่อง การตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข

ตามที่นายสุพันธ์ จอมสิมมา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในครั้งนี้

ข้าพเจ้ายินดีรับเป็นเป็นผู้เชี่ยวชาญตามที่ขอมา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายพิชิต หอมหวล)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
 ที่.....วันที่ 15 กรกฎาคม 2553
 เรื่อง การตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข

ตามที่นายสุพันธ์ จอมสิมมา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเจริญสุข ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในครั้งนี้

ข้าพเจ้ายินดีรับเป็นเป็นผู้เชี่ยวชาญตามที่ขอมา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายพัค หอมชื่น)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ที่ ศธ 04168/5230

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 3 ถนนโชคชัย - เดชอุดม
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 32140

4 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วย ข้าพเจ้านายสุพันธ์ จูมสิมมา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศฤงค์พงษ์ ลิ้มปิยะเชือร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และมีความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียนนี้ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้อนุญาตแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวก

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองพูน มะวังนุกูล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก
ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
  - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
3. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
5. คำตอบที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และจะนำไปใช้เฉพาะการวิจัยเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

(นายสุพันธ์ จุมสิมมา)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

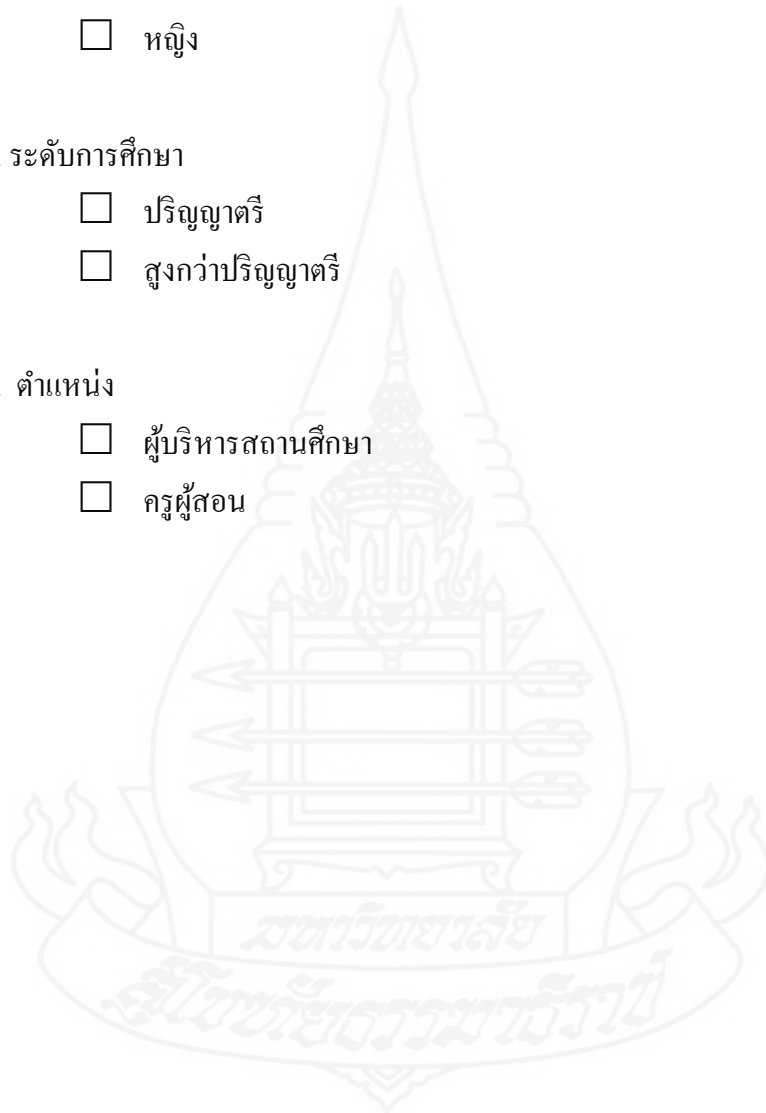
ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความทางด้านซ้ายมือของแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องทางขวามือ ให้ตรงกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน ตาม ความเป็นจริง ซึ่งมี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายความว่า 1 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายความว่า 1 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
 3 หมายความว่า 1 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายความว่า 1 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายความว่า 1 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		✓			
00	มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓				

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 หมายความว่า มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ข้อ 00 หมายความว่า มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
2	มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
3	มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
4	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
5	มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้					
6	มีการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
7	มีการรวบรวมเอกสาร คู่มือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ความรู้ให้แก่บุคลากร					
8	มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
9	มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
10	มีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
11	มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
12	มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
13	บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
14	การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้					

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
16	มีการประเมินผลระหว่างการทำงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
17	มีการทบทวนการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
18	มีการกำหนดกรอบ ขอบเขตของการตรวจสอบหรือการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
19	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
20	มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
21	มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
22	มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
23	มีการแปลความหมายของข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
24	มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
25	มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
26	มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
27	มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป					
28	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
30	มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความทางด้านซ้ายมือของแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน ตามความเป็นจริง ซึ่งมี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายความว่า 1 มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายความว่า 1 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายความว่า 1 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายความว่า 1 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายความว่า 1 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ปัญหาการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดประชุม อบรม เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
2	มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักกับบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
3	มีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
4	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ปัญหาการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้					
6	มีการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
7	มีการรวบรวมเอกสาร คู่มือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ความรู้ให้แก่บุคลากร					
8	มีการประชุมชี้แจงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
9	มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
10	มีการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
11	มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
12	มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
13	บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
14	การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้					
15	มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
16	มีการประเมินผลระหว่างการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
17	มีการทบทวนการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
18	มีการกำหนดกรอบ ขอบเขตของการตรวจสอบหรือการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ปัญหาการดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
20	มีการจัดหาเครื่องมือหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
21	มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา					
22	มีการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
23	มีการแปลความหมายของข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา					
24	มีการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา					
25	มีการปรับปรุงคุณภาพการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา					
26	มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา					
27	มีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้ง ต่อไป					
28	มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา					
29	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อจำแนกมาตรฐานการศึกษาในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
30	มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผล ไปปรับปรุงและพัฒนา					

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

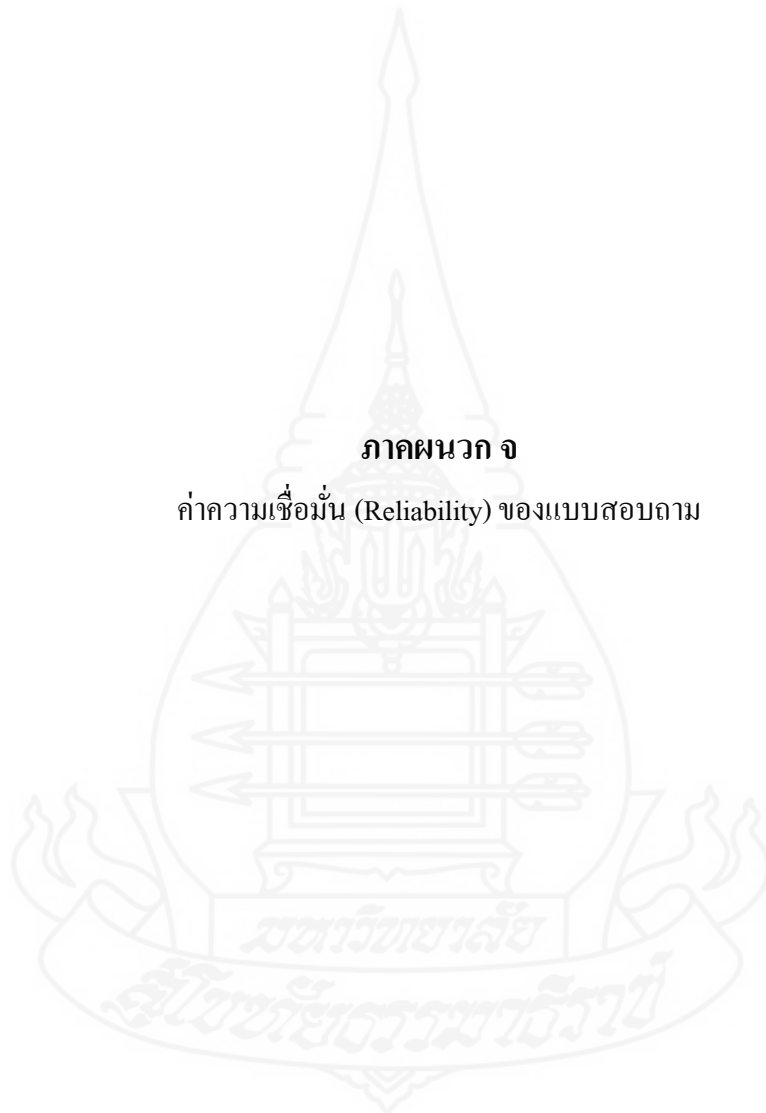

ข้อ คำถาม ที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			คนที่ 4			คนที่ 5				
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1		
49	/			/			/			/			/			5	1.00
50	/			/			/			/			/			5	1.00
51	/			/			/			/			/			5	1.00
52	/			/			/			/			/			5	1.00
53	/			/			/			/			/			5	1.00
54	/			/			/			/			/			5	1.00
55	/			/			/			/			/			5	1.00
56	/			/			/			/			/			5	1.00
57	/			/			/			/			/			5	1.00
58	/			/			/			/			/			5	1.00
59	/			/			/			/			/			5	1.00
60	/			/			/			/			/			5	1.00

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามทั้งฉบับ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
CH1	172.4333	58.5989	.0858	.7122
CH2	172.2667	54.5471	.5338	.6935
CH3	172.4000	55.9034	.2662	.7044
CH4	171.7667	54.3920	.4754	.6942
CH5	172.3000	55.6655	.4081	.6996
CH6	172.3333	55.2644	.4922	.6968
CH7	172.2667	55.1678	.3973	.6984
CH8	172.2667	58.6851	-.0025	.7175
CH9	172.4333	59.4264	-.0843	.7247
CH10	172.3667	57.8954	.1337	.7109
CH11	172.4333	55.0126	.5622	.6949
CH12	172.4667	56.6023	.4796	.7021
CH13	172.1667	56.4195	.2036	.7078
CH14	172.2667	56.2713	.4568	.7009
CH15	172.3667	55.2057	.5393	.6959
CH16	172.5000	56.2586	.2759	.7044
CH17	172.5000	56.2586	.2759	.7044
CH18	172.5333	58.2575	.0090	.7205
CH19	172.6000	57.5586	.0910	.7141
CH20	172.6667	56.7816	.1400	.7119
CH21	172.4333	55.0126	.5622	.6949
CH22	172.6000	54.4552	.5459	.6930
CH23	172.6333	56.1713	.3074	.7033
CH24	172.9000	52.6448	.5970	.6854
CH25	172.9000	52.1621	.7107	.6809
CH26	172.5667	58.1161	.0826	.7130
CH27	172.5333	57.7747	.1378	.7107
CH28	172.3333	56.0230	.3280	.7024
CH29	172.5333	56.0506	.2303	.7063
CH30	172.3000	57.8034	.1234	.7113
CH31	174.6333	60.7920	-.3066	.7248
CH32	174.5000	56.3276	.3088	.7036
CH33	174.6333	60.1023	-.1631	.7238
CH34	174.8333	59.9368	-.1423	.7232
CH35	174.7333	62.4782	-.4998	.7336
CH36	174.6000	57.6276	.2157	.7084
CH37	174.3667	58.6540	.0403	.7136
CH38	174.7000	56.9759	.2245	.7071
CH39	174.5333	55.2920	.3710	.6995
CH40	174.7333	58.6161	.0251	.7149
CH41	174.6000	57.6276	.2157	.7084

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
CH42	174.5000	57.2241	.2996	.7060
CH43	174.8333	59.9368	-.1423	.7232
CH44	174.6333	59.6885	-.1338	.7194
CH45	174.7000	58.9759	-.0240	.7165
CH46	174.5000	56.3276	.3088	.7036
CH47	174.5000	56.3276	.3088	.7036
CH48	174.3667	59.2747	-.0681	.7215
CH49	174.5000	55.6379	.3487	.7009
CH50	174.3667	60.3782	-.1716	.7281
CH51	174.3667	58.6540	.0403	.7136
CH52	174.6333	60.1023	-.1631	.7238
CH53	174.5000	57.0862	.3250	.7053
CH54	174.4000	56.6621	.1891	.7086
CH55	174.4667	55.4989	.3868	.6996
CH56	174.2667	57.9264	.1634	.7100
CH57	174.3333	60.7126	-.2578	.7256
CH58	174.7000	58.9759	-.0240	.7165
CH59	174.5000	60.0517	-.1526	.7242
CH60	174.5667	60.1161	-.1537	.7254

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 60

Alpha = .7130

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสุพันธ์ จุ่มสิมมา
วัน เดือน ปีเกิด	25 เมษายน 2498
สถานที่เกิด	อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ชีววิทยา) (2523) วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านเจริญสุข ตำบลทมอ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 32140

